

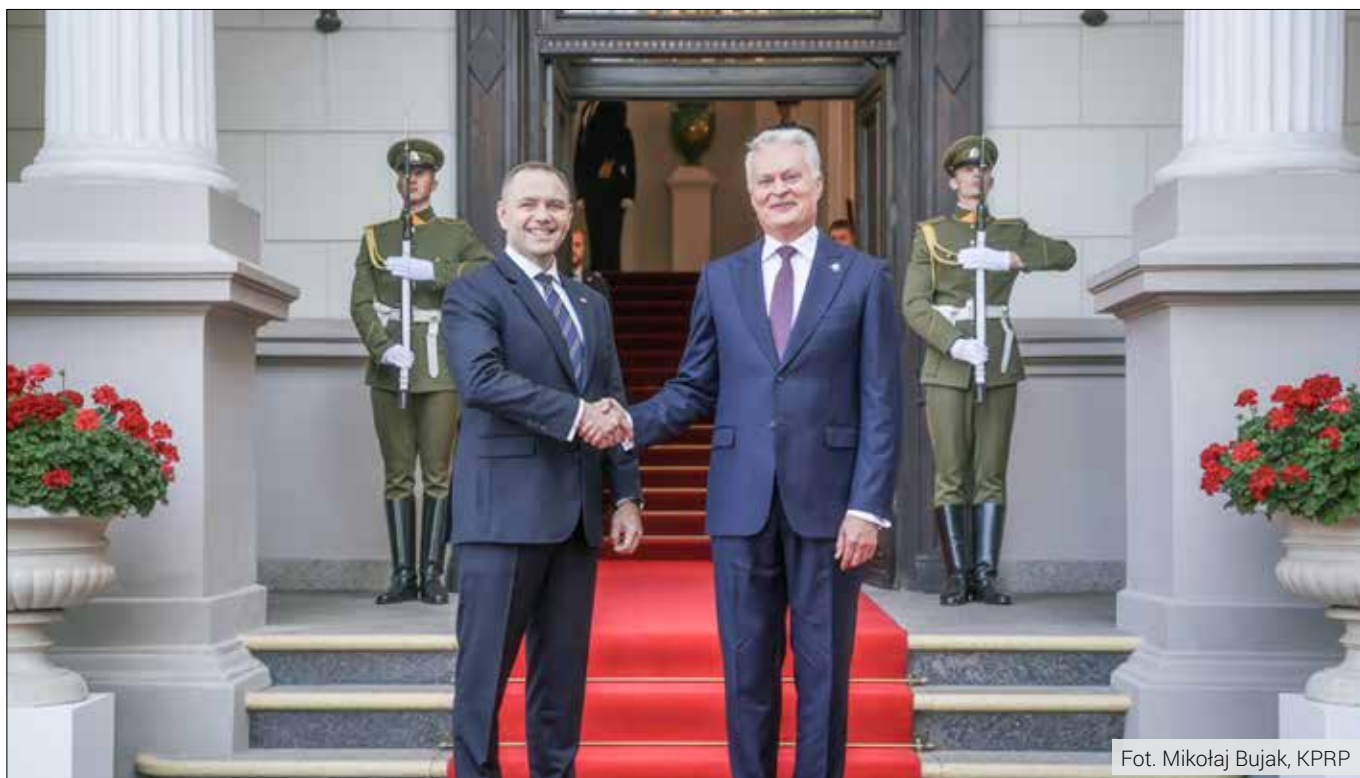
USA redukują pomoc militarną dla państw bałtyckich. Co z Litwą? »8-9

Tegoroczne plony: dużo, ale kiepsko »12-13

Czy mieszkańcy Litwy czują się bezpiecznie? „Dobrze nie jest” »16-17

Ukryte ryzyko tatuaży »21

Prezydent RP Karol Nawrocki w Wilnie. „Polska czuje się odpowiedzialna za cały region”

Prezydent RP Karol Nawrocki podczas wizyty w Wilnie spotkał się z prezydentem Litwy Gitanasem Nausėdą. Rozmowy dotyczyły bezpieczeństwa oraz współpracy w Inicjatywie Trójmorza i w Bukaresztańskiej Dziewiątce. Po spotkaniu prezydent Nawrocki powiedział, że „Polska czuje się odpowiedzialna za cały region Europy Środkowej”. »6-7

Startują obchody 150. rocznicy urodzin Čiurlionisa »11

W Wilnie czytano poezję Jana Kochanowskiego »18

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.łapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

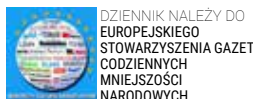
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbierane z opinii redakcji.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Zaświadczenie o zdrowiu ucznia: zdążyć do 15 września albo lekcje zakazane

Honorata Adamowicz

Ministerstwo Ochrony Zdrowia przypomina, że nie wszystkie dzieci dostarczyły do szkół i przedszkoli obowiązkowe zaświadczenia o stanie zdrowia dziecka. Zdążyć to zrobić należy do poniedziałku, 15 września.

Bez tego dokumentu dziecko nie będzie mogło nie tylko uczęszczać do szkoły, ale także uczestniczyć w zajęciach pozalekcyjnych.

ODKŁADANIE WIZYTY U LEKARZA RODZINNEGO

— Niestety rodzice nadal odkładają na ostatnią chwilę sprawdzenie stanu zdrowia dziecka. Według danych statystycznych zamieszczonych na portalu e-zdrowie dotyczących elektronicznych zaświadczeń o stanie zdrowia uczniów wypełnionych przez lekarzy rodzinnych, do 2 września 2025 r. stan zdrowia zbadano u 383 877 uczniów, w tym samym czasie w 2024 r. stan zdrowia był zbadany u 384 244 dzieci, a w 2023 r. — u 381 722. Jak pokazują dane statystyczne, w 2025 r. liczba profilaktycznych badań zdrowotnych przeprowadzonych wśród uczniów w odpowiednim okresie jest podobna do liczby z poprzednich lat: w 2025 r. w odpowiednim okresie badania profilaktyczne przeszło o 367 dzieci mniej niż w 2024 r., ale o 2 155 dzieci więcej niż w 2023 r. Zgodnie z trendami z ostatnich kilku lat widzimy, że wrzesień jest miesiącem, w którym nadal dość intensywnie przeprowadza się badania zdrowotne dzieci. Na przykład we wrześniu

2024 r. przeprowadzono 71,9 tys., w 2023 r. — 75,3 tys., a w 2022 r. aż 89,7 tys. badań stanu zdrowia dzieci — poinformowano „Kurier Wileński” w Ministerstwie Ochrony Zdrowia.

DLACZEGO PROFILAKTYCZNE BADANIA SĄ WAŻNE?

Po pierwsze, badania te pomagają dokładnie sprawdzić stan zdrowia dziecka i pełnoletniego ucznia oraz w porę wykryć ewentualne problemy.

Po drugie, ważne jest, aby ocenić możliwości ucznia w zakresie uczestnictwa w zajęciach edukacyjnych i przedstawić placówkom edukacyjnym niezbędne zalecenia. W zaświadczeniu o stanie zdrowia ucznia lekarz przedstawia wnioski i zalecenia dotyczące możliwości uczestnictwa dziecka i pełnoletniego ucznia w zajęciach edukacyjnych. Wskazuje się, do jakiej grupy wychowania fizycznego dziecko lub pełnoletni uczeń powinien uczęszczać (podstawowej, przygotowawczej lub specjalnej) lub zaznacza się zwolnienie z zajęć wychowania fizycznego do określonego terminu.

Po trzecie, w zaświadczeniu wskazane są również środki pierwszej pomocy, jeśli dziecko lub pełnoletni uczeń potrzebowałby natychmiastowej pomocy w szkole, na przykład z powodu alergii lub chorób przewlekłych.

Zalecenia te są ważne dla placówek edukacyjnych przy wyborze odpowiedniego miejsca dla ucznia w klasie, dostosowywaniu żywienia, zapewnianiu odpowiedniego programu

wychowania fizycznego lub dostosowywaniu środowiska placówki edukacyjnej do specjalnych potrzeb ucznia.

JAK JEST PRZEPROWADZANIE BADANIE PROFILAKTYCZNE?

— Zdrowie dzieci sprawdzi lekarz rodzinny lub pediatra wybrany przez pacjenta (jego rodziców lub przedstawicieli). Po zbadaniu stanu zdrowia przez lekarza rodzinnego wypełnia się pierwszą część świadectwa zdrowia ucznia, w której ocenia się stan zdrowia. Lekarz odnotowuje wzrost i wagę ucznia, oblicza wskaźnik masy ciała (BMI). W razie potrzeby lekarz zaznacza ogólne i/lub specjalne zalecenia, które mogą być konieczne do udziału ucznia w zajęciach edukacyjnych. Odnotowuje się również grupę wychowania fizycznego i, w razie potrzeby, okres zwolnienia z zajęć wychowania fizycznego. W ramach profilaktycznego badania stanu zdrowia konieczne jest również sprawdzenie stanu higieny zębów i jamy ustnej — wykonuje to lekarz dentysta, lekarz dentysta specjalista lub higienista stomatologiczny, który wypełnia drugą część zaświadczenia. Lekarz dentysta ocenia stan zębów i szczęki, zaznacza, czy zęby ucznia są zdrowe, a także wskazuje, ile jest zębów mlecznych z plombami, próchnicą lub usuniętych z powodu próchnicy, oraz ocenia, czy uczeń ma patologię zgryzu — poinformowano nas w ministerstwie.

Łączymy się w smutku, podzielimy ból
i składamy wyrazy najgłębszego współczucia

Pani Krystynie Zimińskiej

Radnej Samorządu miasta Wilna,
Wicedyrektor Domu Kultury Polskiej w Wilnie
z powodu śmierci **Męża**

Zarząd Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”

Szczere kondolencje oraz wyrazy współczucia

Pani Krystynie Zimińskiej

z powodu śmierci **Małżonka Tadeusza**,
życząc siły i wytrwałości w przezwyciężeniu bólu
w tym trudnym czasie.

Henryka i Czesław Okińczycowie

W chwili straty **Męża** składamy

Krystynie Zimińskiej

wyrazy współczucia, łączymy się w modlitwie.
Niech spoczywa w pokoju.

Redakcja „Kuriera Wileńskiego”

Cieężko żegnać na zawsze kogoś, kto jeszcze mógł być z nami...

Najgłębsze wyrazy współczucia

Krystynie Zimińskiej

z powodu śmierci ukochanego **męża Tadeusza**.
Łączymy się z całą **Rodziną** w smutku, bólu i modlitwie.

Klub Weteranów „Wilii”

Pani Krystynie Zimińskiej,

Zastępcy Dyrektora Domu Kultury Polskiej w Wilnie,
składamy najszczerze wyrazy współczucia z powodu śmierci **Męża**.

Łączymy się w bólu z **rodziną i bliskimi Śp. Tadeusza Zimińskiego**.

Niech pamięć o Zmarłym przyniesie ukojenie.

Dyrekcja i Pracownicy Domu Kultury Polskiej w Wilnie

Z ogromnym smutkiem, żalem i współczuciem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Śp. Tadeusza Zimińskiego,

kochanego Męża Pani Krystyny Zimińskiej,

Wicedyrektor Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

Choć nasze słowa nie potrafią ukoić bólu po stracie, niech nasza obecność
i wsparcie będą dla **Pani Krystyny i całej Rodziny** zmarłego
pocieszeniem w tych trudnych chwilach.

Polski Teatr STUDIO w Wilnie z Kierownik Lilą Kiejzik

Imieniny

9 września

Anieli, Augustyna,
Aureliusza, Dionizego,
Doroteusza,
Franciszka, Jacka,
Jakuba, Otmara,
Radosława,
Seweriana, Sobieborą,
Ścibora

10 września

Aldony, Antoniego,
Bernarda, Feliksa,
Izabeli, Karola, Leona,
Lucjusza, Mikołaja,
Moniki, Poliana,
Sebastiana, Teodora,
Wiktora

Cytat dnia

*„To obiekt budowany
od kilku lat — stacja ra-
diolokacyjna, której ele-
menty powstają w kilku
miejscach enklawy. Nie
służy ona do szpiegowania,
lecz do wykrywania
samolotów i rakiet w
przestrzeni powietrz-
nej na odległość kilku
tysięcy kilometrów”
—powiedziała litewska
minister ochrony kraju,
Dovilė Šakalienė ocenia-
jąc obiekt, budowany w
Królewcu od 2023 roku.*

Liczba dnia

354 mln euro — o
tyle wzrósł
kapitał własny rafine-
rii „Orlen Lietuva”. W
należącej do polskiego
koncernu PKN „Orlen”
rafinerii obecnie są
prowadzone prace mo-
dernizacyjne o wartości
1 mld euro. W znajdują-
cym się w pobliżu Mo-
żejek zakładzie pracuje
1 500 osób.

Dla mieszkańców rejonu wileńskiego – wygodna i szybka internetowa rejestracja wizyt u specjalistów samorządu

Samorząd Rejonu Wileńskiego i starostwa zapraszają mieszkańców do korzystania z elektronicznego systemu rejestracji wizyt.

Teraz można wygodnie planować wizytę u specjalistów administracji samorządu lub starostwa w określonych dziedzinach przez internet, oszczędzając czas i unikając kolejek. System dostępny pod adresem <https://eiliuvaldymas.vrsa.lt> umożliwia mieszkańcom łatwe zaplanowanie wizyty w celu uzyskania usługi, a potwierdzenie i przypomnienie o rejestracji trafia bezpośrednio na telefon.

Aby zapewnić wygodną i sprawną obsługę, mieszkańcy mogą rejestrować się na wizyty u specjalistów przez internet. Po zalogowaniu się do systemu przez Elektroniczną Bramę Rządu, należy wybrać żadaną usługę i wydział – administrację samorządu lub starostwo. System automatycznie podaje dostępne terminy, a następnie zostanie wysłana wiadomość SMS z potwierdzeniem rejestracji. Dzień przed wizytą otrzymają Państwo przypomnienie, a w razie potrzeby wizytę można łatwo odwołać lub przełożyć.

W okresie próbnym elektroniczna rejestracja wizyt mieszkańców była przetestowana w kilku wydziałach. Od września ta możliwość jest dostępna dla wszystkich. Obecnie elektroniczna rejestracja działa w następujących kwestiach:

- melioracja;
- podstawowa pomoc prawna;
- świadczenia socjalne, rekompensaty, zasiłki i wsparcie (szczególnie istotne przy składaniu wniosków o rekompensatę kosztów ogrzewania).

System dostępny pod adresem <https://eiliuvaldymas.vrsa.lt> umożliwia mieszkańcom łatwe zaplanowanie wizyty w celu uzyskania usługi, a potwierdzenie i przypomnienie o rejestracji trafia bezpośrednio na telefon.

Zwracamy uwagę, że wnioski o rekompensatę kosztów ogrzewania przyjmują specjaliści ds. zasiłków, którzy pracują w starostwach. Dlatego podczas rejestracji wizyty w tej sprawie, należy wybrać swoje starostwo i kwestię zainteresowania.

Zachęcamy wszystkich mieszkańców rejonu wileńskiego do korzystania z systemu rejestracji i załatwiania spraw przez internet – szybciej, wygodniej i bez kolejek.

Wygodnie i szybko zarejestrować się na wizytę u specjalisty można tutaj: <https://eiliuvaldymas.vrsa.lt/login>

Dla Państwa wygody link do rejestracji jest dostępny na stronie internetowej Samorządu Rejonu Wileńskiego www.vrsa.lt, w sekcji „Jak możemy pomóc?” oraz przy kontaktach każdego starostwa. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Polacy na Ukrainie wzięli udział w odeskim forum dot. mniejszości narodowych

W dniu 5 września w Odessie na Ukrainie odbyło się „Południowe Forum Mniejszości Narodowych i Ludów Rdzennych Ukrainy”. To inicjatywa Państwowej Służby Ukrainy ds. Etnopolityki i Wolności Sumienia. Wydarzenie odbyło się przy wsparciu Odeskiej Obwodowej Administracji Państwowej.

W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele władz, społecz-

nicy, dyplomaci i eksperci, w tym także Polacy na Ukrainie z prezes odeskiego oddziału Związku Polaków na Ukrainie Switłaną Zajcewą-Welykodną na czele. Jej prelekcja dotyczyła młodzieżowych inicjatyw mniejszości i rdzennych ludów Ukrainy.

Udział wzięli także konsul RP w Odessie, Jacek Gocłowski. Pro-

jekt finansowało Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2023” ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Projekt „Polska Platforma Medialna — Ukraina 2023-2025” realizowany jest przez Fundację Wolność i Demokracja. ■

Opr. A.K. na podst. mat.pras.

PRACA Bezrobocie wzrosło do 8,8 proc.

W sierpniu zarejestrowane bezrobocie wzrosło o 0,2 punktu procentowego w porównaniu z lipcem, osiągając poziom 8,8 proc., natomiast w porównaniu z tym samym okresem ub. roku pozostało na niezmiennym poziomie, poinformował w poniedziałek Urząd Zatrudnienia. 1 września co jedenasty mieszkaniec kraju w wieku produkcyjnym szukał pracy, czyli 160,3 tys. osób — o 3,8 tys. (2,5 proc.) więcej niż miesiąc temu, ale o 400 mniej niż w tym samym okresie ubiegłego roku. Kierowniczka działu monitoringu i analiz Służby Zatrudnienia Jurgita Zembytė twierdzi, że wskaźniki zatrudnienia pozostały stabilne. „Jest to typowe dla końca lata — część osób traci zatrudnienie po zakończeniu prac sezonowych, innym po prostu potrzeba więcej czasu, aby ponownie znaleźć odpowiednią pracę” — powiedziała w komunikacie.

INWESTYCJE Na Lipówce powstanie Teltonika

W październiku Ministerstwo Gospodarki i Innowacji zamierza zmienić przeznaczenie działki przeznaczonej pod budowę fabryki półprzewodników firmy Teltonika w dzielnicy Lipówka w Wilnie. „Obecnie procedury zmiany przeznaczenia terenu są na końcowym etapie. Planuje się, że przeznaczenie zostanie zmienione w październiku” — poinformowało ministerstwo w komentarzu dla BNS. Według ministerstwa procedury przebiegają zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z Teltoniką. Pod koniec 2024 r. dyrektor administracji stolicy Adomas Bužinskas wyraził nadzieję, że decyzje dotyczące zmiany przeznaczenia działki będą mogły zostać podjęte jeszcze przed latem tego roku. Obecnie działki przy ulicy Svylos mają przeznaczenie publiczne, a zamierza się je zmienić na przemysłowe i magazynowe.

STRATA Giorgio Armani pochowany niedaleko Mediolanu

Włoska legenda mody Giorgio Armani został pochowany w poniedziałek 8 września podczas prywatnej ceremonii rodzinnej w miejscowości Rivalta niedaleko Mediolanu, poinformowały lokalne władze. W weekend tysiące ludzi przybyło, aby pożegnać się z Armanim, którego ciało wystawiono w siedzibie jego firmy Teatro Armani. Jeden z najbardziej znanych twórców świata mody, który zmarł w miniony czwartek w wieku 91 lat, został pochowany w średniowiecznej miejscowości Rivalta na południe od Mediolanu. W tej miejscowości pochowana jest również matka projektanta. W poniedziałek 8 września w Mediolanie ogłoszono dzień żałoby.

KULTURA LNOBT zrywa współpracę z włoskim dyrygentem

W związku z możliwymi planami dyrygenta Gianluca Marciano (na zdjęciu) dotyczącymi wyjazdu do Rosji, Litewski Narodowy Teatr Opery i Baletu (LNOBT) zrywa współpracę z artystą. Jak poinformował w piątek 5 września LNOBT, w związku z pojawieniem się wątpliwości dotyczących ewentualnego udziału dyrygenta Marciano, kierownika muzycznego opery „Lietuviai”, w wydarzeniach muzycznych w Rosji, teatr rezygnuje z jego usług. „Chociaż w swoich publicznych wypowiedziach w Wilnie dyrygent Marciano jednoznacznie podkreślił, że popiera walkę

Ukraińców o wolność, podkreślił swoją współpracę ze znanymi artystami ukraińskimi i zaprzeczył swojemu udziałowi w wydarzeniach w Rosji, nie udało mu się całkowicie rozwiać powstałych wątpliwości” — czytamy w komunikacie teatru. W przestrzeni publicznej pojawiła się informacja, że 19 listopada Marciano ma dyrygować koncertem w Moskwie z Rosyjską Orkiestrą Narodową w sali koncertowej im. Czajkowskiego. Sam Marciano w wywiadzie dla radia LRT zaprzecza tej informacji i twierdzi, że jest to rosyjska dezinformacyjna nagonka na niego.

DYPLOMACJA Nowy ambasador Litwy w Waszyngtonie

Nowy ambasador Litwy w Stanach Zjednoczonych Gediminas Varvuolis wręczył w Waszyngtonie listy uwierzytelniające prezydentowi Donaldowi Trumpowi, poinformowało w niedzielę 7 września Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Varvuolis wcześniej był ambasadorem ds. Inicjatywy Trójmorza, który w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” zaznaczał, że inicjatywa ta była „wizjonerska” od strony Polski. Podczas spotkania w Białym Domu ambasador podziękował prezydentowi USA za jego przywództwo w umacnianiu sojuszu NATO i podkreślił znaczenie obecności żołnierzy amerykańskich w Litwie dla odstraszania, jak podano w komunikacie. „Obecność żołnierzy amerykańskich w naszym kraju jest wyraźnym sygnałem, że żadna agresja nie pozostanie bez odpowiedzi. Jesteśmy wdzięczni Stanom Zjednoczonym i panu, panie prezydencie Trump, za to” — powiedział dyplomata do prezydenta USA, cytowany w komunikacie. Ambasador zwrócił uwagę na zobowiązanie Litwy do przeznaczenia od przyszłego roku 5 proc. PKB na obronność.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. Dainius Labutis, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Prezydent RP w Wilnie. „Polska czuje się odpowiedzialna za region Europy Środkowej”

W poniedziałek 8 września z wizytą w Wilnie przebywał prezydent RP Karol Nawrocki. Spotkał się z prezydentem Litwy Gitanasem Nausėdą, z którym rozmawiał m.in. o bezpieczeństwie i Polakach na Litwie. W jednym z tematów, jak zaznaczył prezydent RP, z prezydentem Litwy „różnią się”.

POLSKA BLISKIM SOJUSZNIKIEM LITWY

Nawrocki podczas wizyty na Litwie podkreślił, że kraj ten jest bliskim sojusznikiem Polski w UE i NATO. Zaznaczył, że Polska, Litwa i cały region Bałtyku wzmacniają solidarność wobec zagrożenia ze strony Rosji. Właśnie dlatego jedna z pierwszych jego wizyt jest w Wilnie, a z prezydentem Litwy, jak zaznaczył prezydent RP, ma stały kontakt.

„To wyraźny sygnał, jak ważne dla mnie i dla pana prezydenta Nausėdy są relacje Polski i Litwy, a także odpowiedzialność za bezpieczeństwo w regionie Europy Środkowej i Wschodniej i w regionie Morza Bałtyckiego, co jest rzeczą kluczową dla naszej wspólnej przyszłości” — przekazał prezydent RP.

Obaj przywódcy podkreślili, że stała obecność wojsk Stanów Zjednoczonych w Europie Środkowo-Wschodniej — w Polsce i na Litwie — pozostaje kluczowa dla odstraszenia i stabilności całego regionu.

WSPÓLNE DOŚWIADCZENIE

Zaznaczył, że to zagrożenie jest wspólnym doświadczeniem Polski i Litwy.

„Jesteśmy nie tylko tym zaniepokojeni, bo znamy oczywiście ducha Federacji Rosyjskiej, ale potrafimy też na to wspólnie reagować i tego dotyczyło także nasze spotkanie: wspólnych reakcji naszych państw w obliczu wojny hybrydowej, która toczy się tuż przy naszych granicach” — przekazał Nawrocki.

Prezydent RP podkreślił, że podczas rozmowy z prezydentem

■ W rozmowach udział brały delegacje obu krajów, z prezydentami na czele

Trumpem poruszono temat obecności amerykańskich żołnierzy na Litwie, gdyż Polska czuje odpowiedzialność za region Europy Środkowej. „Polska, za sprawą swojego potencjału gospodarczego, finansowego, ludnościowego, ale także militarnego i wojskowego, czuje się odpowiedzialna za cały region Europy Środkowej. Więc w czasie rozmowy z panem prezydentem Trumpem ten wątek i kwestia państw bałtyckich i Litwy się pojawiły” — powiedział prezydent RP.

Tymczasem prezydent Litwy wyraził nadzieję, że Stany Zjednoczone zwrócą uwagę na cały region.

„Musimy dalej intensywnie pracować na szczeblu dyplomatycznym oraz politycznym i dążyć do tego, aby uwaga Stanów Zjednoczonych do regionu pozostała taka jaka była, albo nawet i większa” — mówił Nausėda.

RÓŻNICE DOT. UKRAINY W UE

Podczas wizyty w Wilnie prezydent Polski Karol Nawrocki

podkreślił, że jego podejście do kwestii integracji Ukrainy z Unią Europejską różni się od stanowiska prezydenta Litwy Gitanasa Nausėdy. Litewski przywódca wielokrotnie apelował o wyznaczenie 1 stycznia 2030 r. jako daty akcesji Kijowa do Wspólnoty, podczas gdy Nawrocki zachowuje bardziej powściągliwy ton. Przypomniał, że Polska będzie kontynuować rozmowy w tej sprawie, zaznaczając jednocześnie, iż relacje z Ukrainą wymagają rozstrzygnięcia na szczeblu dwustronnym.

„Prezydent Litwy i ja mamy nieco inne spojrzenie na integrację Ukrainy z UE. Nasze rozmowy będą kontynuowane na innym szczeblu. (...) Nie wykluczam możliwości pełnej solidarności z Ukrainą, ale są to sprawy między Polską a Ukrainą” — powiedział Karol Nawrocki do mediów.

Przywódcy rozmawiali także o Polakach na Litwie, którzy, jak zaznaczył Nawrocki, „są lojalnymi obywatelami tego kraju”.

6.>>

„Bardzo się cieszę, że dwóch ministrów w litewskim rządzie reprezentuje polską mniejszość. To bardzo dobra informacja dla Polski” — powiedział Nawrocki.

AMERYKAŃSCY ŻOŁNIERZE W POLSCE I NA LITWIE

Tymczasem oświadczenie Trumpa dotyczące obecności amerykańskich żołnierzy w Polsce pojawiło się w tym samym czasie, co informacje o zakończeniu finansowania amerykańskiego programu wspierającego (o tym w dzisiejszym wydaniu „Kuriera Wileńskiego” pisze Antoni Radczenko) — głównie poprzez szkolenia — rozwój sił zbrojnych europejskich sojuszników. Z programu, znanego jako Sekcja 333, korzystały przede wszystkim trzy państwa bałtyckie: Litwa, Łotwa oraz Estonia.

Odpowiadając na to pytanie, prezydent RP stwierdził, że jego zdaniem jest to następny sposób, w jaki USA i Trump wywierają nacisk na państwa europejskie, by te systematycznie przeznaczają środki na rozwój własnych sił obronnych, zgodnie z deklaracjami złożonymi podczas ostatniego szczytu NATO w Hadze.

„Trzeba powiedzieć jasno, że wiele państw w Europie jechało w kwestii bezpieczeństwa na gapę. (...) Bardzo się cieszę, że zdrowy rozsądek prezydenta USA, ale także nas — prezydenta Polski i prezydenta Litwy oraz innych przywódców europejskich, doprowadził do sytuacji, w której w sposób kolektywny chcemy wydawać 5 proc. PKB na zbrojenia i budujemy naszą odpowiedzialność za Europę Środkową” — dodał Nawrocki.

Nausėda z kolei powiedział, że „bardzo ważna jest obecność wojskowa USA w naszym regionie”. „Stała obecność sił zbrojnych USA na Litwie i w Polsce stanowi istotny czynnik odstraszający” — stwierdził prezydent RL. Dodał, że Litwa zamierza dalej ściśle współpracować w Polskę w zakresie bezpieczeństwa, w tym m.in. rozwijać programy ochrony granic i obrony powietrznej.

UPAMIĘTNIE

150. URODZIN ČIURLIONISA

W związku z przypadającą w tym roku 150. rocznicą jego urodzin, prezydenci omówili możliwość uczczenia jego pamięci w Pustelniku pod Warszawą. „W tym roku obchodzimy 150. rocznicę urodzin litewskiego artysty Mikalojusas Konstantinas Čiurlionis, który spędził wiele czasu w Polsce. Z tej okazji rozmawialiśmy o upamiętnieniu go w Pustelniku, niedaleko Warszawy” — powiedział Nausėda podczas konferencji prasowej.

M. K. Čiurlionis, uznawany za jednego z najwybitniejszych artystów litewskich, urodził się w 1875 r. w Varėnie, a zmarł w 1911 r. w sanatorium w Pustelniku. Przez blisko jedenaście lat mieszkał w Warszawie, gdzie studiował w konserwatorium i szkole artystycznej.

Prezydent Nausėda zaznaczył również, że tematem rozmów były kwestie związane z pamięcią historyczną. Jednym z omawianych zagad-

Nawrocki podczas wizyty na Litwie podkreślił, że kraj ten jest bliskim sojusznikiem Polski w UE i NATO. Zaznaczył, że Polska, Litwa i cały region Bałtyku wzmacniają solidarność wobec zagrożenia ze strony Rosji.

nień było upamiętnienie w Brukseli ofiar reżimów totalitarnych. Jak przypomniał, rozmawiał już o tym w czerwcu ubiegłego roku z burmistrzem stolicy Belgii Philippe'em Closem.

PREZYDENCI PRZY OSTREJ BRAMIE

Po konferencji obaj prezydenci skierowali się do obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej. Tam Karol Nawrocki zaznaczył, że „działają w tej samej emocji przywiązania do dziedzictwa kulturowego”.

„Moja dzisiejsza wizyta i nasze wspólne odwiedziny i modlitwa przy Ostrej Bramie są sygnałem, że działamy w tej samej emocji naszego przywiązania do dziedzictwa kulturowego, do naszej historii, do narodowej pamięci” — podkreślał prezydent RP.

W ramach wizyty na Litwie prezydent Polski Karol Nawrocki wraz z prezydentem Nausėdą odwiedził wileńską Ostrą Bramę, a także historyczne cmentarze na Antokolu i Rossie. Spotkał się także z desygnowaną na premier Litwy Ingą Ruginienė, a także z dotychczasowym przewodniczącym litewskiego Sejmu, Sauliusem Skvernelisem, a po południu także ze społecznością Polaków na Litwie. Po wizycie na Litwie Karol Nawrocki udał się do Finlandii. ■

Opr. A.K. na podst. mat. pras.,
KPRP, BNS, PAP

Fot. Mikołaj Bujak, Kancelaria
Prezydenta RP

Po rozmowach i konferencji obaj prezydenci udali się przed oblicze Matki Boskiej Ostrobramskiej (na zdjęciu prezydenci Nawrocki i Nausėda wraz z kapłanem kancelarii RP, ks. Jarosławem Wąsowiczem)

USA redukują pomoc militarną. „Mamy dziękować, a nie obrażać się”

Musimy podziękować Stanom Zjednoczonym za udzielaną przez lata pomoc i w żadnym wypadku nie panikować — komentuje ekspert ds. wojskowości Egidijus Papečkys kwestię rezygnacji przez USA pomocy dla sił zbrojnych państw bałtyckich.

Antoni Radczenko

Brytyjski dziennik „Financial Times” w ubiegłym tygodniu podał, że Stany Zjednoczone chcą ograniczyć fundusze bezpieczeństwa dla państw europejskich, które znalazłyby się na pierwszej linii ewentualnego konfliktu z Rosją, czyli dla Litwy, Łotwy, Estonii oraz Rumunii. Stany Zjednoczone poinformowały swych sojuszników w Europie, że nie będą finansować programów szkoleniowych ani wyposażenia armii w krajach Europy Wschodniej.

DECYZJA OSTATECZNA JESZCZE NIE ZAPADŁA

Jedno z europejskich źródeł za brytyjskim dziennikiem stwierdziło, że posunięcie USA „wyrażnie miało na celu zachęcenie bogatszych krajów europejskich do płacenia za większą pomoc w zakresie bezpieczeństwa dla państw znajdujących się na pierwszej linii frontu”. Dwoje europejskich dyplomatów, na zasadach anonimowości, oświadczyło, że rządy państw były zaskoczone informacją, jaką otrzymały od Waszyngtonu, i obecnie starają się uzyskać od Waszyngtonu więcej szczegółów. „Europejscy urzędnicy próbują również ustalić, czy krajowe finansowanie może wypełnić luki, czy też cięcia wpłyną na kluczowe elementy europejskiego bezpieczeństwa” — donosi „FT”.

Decyzja Waszyngtonu wywołała zamieszanie na Litwie. „Decyzje jeszcze nie zostały podjęte. Senat i Kongres, oczywiście, będą miały na ten temat gorące dyskusje. Ważne będzie tutaj działanie naszych parlamentarzystów. Mam nadzieję, że kon-

struktywne, ze zrozumieniem tego, co naprawdę dzieje się w USA i na świecie” — napisała w sobotę na Facebooku Dovile Šakalienė, pełniąca obowiązki ministra ochrony kraju.

REAKCJA POLITYKÓW

Minister podkreśliła również, że stosunki dwustronne ze Stanami Zjednoczonymi są nadal rozwijane, dlatego współpraca nie zostanie wstrzymana. „To nowa era światowej architektury bezpieczeństwa, jednak nie siedzimy z założonymi rękami — pracujemy nad umacnianiem naszych relacji ze Stanami Zjednoczonymi” — stwierdziła minister.

Natomiast przewodniczący Sejmu i były koalicjant Saulius Skvernelis zarzucił rządzącym, że nic nie robią. „Jeśli nic nie będziemy robić, a tylko na Facebooku oraz

Twitterze wyrażali zaniepokojenie, to zostaniemy pominięci” — skomentował sytuację polityk.

SZUKAĆ ŚRODKÓW U SIEBIE

Czy zaistniała sytuacja osłabia bezpieczeństwo Litwy?

— Pomoc wojskowa Stanów Zjednoczonych, która była udzielana od lat 90-tych, była bardzo ważna dla nas. To był czas, kiedy nasze wojsko tylko się kształtowało, dlatego trzeba było stworzyć całą infrastrukturę. Oczywiście teraz również potrzebujemy tych pieniędzy. Jest jednak pewne „ale”. Musimy zrozumieć pewne rzeczy. Po pierwsze, Litwa jest wystarczająco bogatym krajem europejskim. Po drugie, są również odpowiednie fundusze Unii Europejskiej. Niestety bardzo często myślimy, że USA są zobowiązane do pomocy.

9.>>

Stany Zjednoczone chcą ograniczyć fundusze bezpieczeństwa państw bałtyckich, w tym dla Litwy Fot. Ervin Rauluševičius, ELTA

8.>>

Tylko trzeba zrozumieć, że ta udzielana przez Stany Zjednoczone pomoc była dobrowolnym gestem z ich strony. Więc jeśli ich zdaniem te fundusze warto przenieść na inny odcinek, to z naszej strony po prostu musimy im podziękować i szukać środków u siebie oraz w Europie — powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” ekspert ds. wojskowości i obrony Egidijus Papečkys.

Zdaniem rozmówcy nie oznacza to, że nie można dalej z Amerykanami negocjować.

— Możemy rozmawiać, aby pewne środki finansowe na infrastrukturę wojskową nadal były przekazywane. Bo ta infrastruktura jest potrzebna nie tylko dla naszego wojska, ale również dla tych samych Amerykanów czy innych naszych sojuszników.

Tym niemniej w żadnym wypadku nie musimy się obrażać na stronę amerykańską — podkreślił Papečkys.

Ekspert uważa, że wycofanie pomocy amerykańskiej w żadnym wypadku nie jest podstawą do paniki.

— Po prostu będziemy musieli te pieniądze znaleźć u siebie i sami o siebie zadbać. Litwa z pewnością nie jest dużym krajem. Faktycznie może nam brakować żołnierzy, ale środki finansowe na pewno możemy znaleźć. Musimy zrozumieć, że nikt niczego od nas nie zabiera. Generalnie ta pomoc była prezentem z ich strony i tak to musimy traktować. Teraz USA mają inne priorytety. Widzimy, jak rośnie po-

Nie siedzimy z założonymi rękami, pracujemy nad umacnianiem naszych relacji ze Stanami Zjednoczonymi — stwierdziła litewska minister Fot. Dainius Labutis, ELTA

tęga Chin. Chiny są zagrożeniem nie tylko dla Stanów Zjednoczonych, ale również dla nas. Musimy to zrozumieć — podkreślił Egidijus Papečkys.

KOMENTARZ NAWROCKIEGO

W ramach pomocy amerykańskiej, w latach 2018-2022, państwa Europy otrzymały 1,6 mld dol. Do głównych beneficjentów należą: Rumunia, Litwa, Łotwa oraz Estonia.

Sytuację skomentował również nowy prezydent Polski Karol Nawrocki. „Jak wiadomo, mówiłem o polskich granicach i o żołnierzach amerykańskich w Polsce, ale były też wątki odnoszące się oczywiście do krajów bałtyckich i odpowiedzialności za kraje bałtyckie

oraz naszej granicy wschodniej — oświadczył Karol Nawrocki, który nawiązał do swego niedawnego spotkania z Donaldem Trumpem.

Głowa państwa polskiego oświadczyła, że Polska, będąc liderem wśród krajów Europy Środkowo-Wschodniej, również poczuwa się do odpowiedzialności za kraje bałtyckie. „Nie jest w interesie krajów bałtyckich, aby ograniczyć liczbę amerykańskich żołnierzy. Choć ja mówiłem głosem polskim, to czuję jednak, że Polska jest także liderem w Europie Środkowej i Wschodniej, więc w roli lidera tego regionu rozmawiałem z panem prezydentem” — podkreślił Nawrocki. ■

MRF MEDIU
REMIMO
FONDAS

Forum Wileńskie o dyskryminacyjnej polityce Ministerstwa Kultury Litwy

W czwartek 4 września odbyło się kolejne spotkanie Forum Wileńskiego, organizacji zrzeszającej Polaków na Litwie z różnych partii.

Na posiedzeniu została omówiona działalność Ministerstwa Kultury Litwy oraz podległego mu Funduszu Wspierania Mediów.

Forum Wileńskie stwierdza, że Ministerstwo Kultury wciąż prowadzi politykę dyskryminującą mniejsze media, w tym media

należące do mniejszości narodowych, media kulturalne oraz prasę regionalną. Środki przeznaczone na wsparcie mediów, które utraciły dochody w wyniku zakazu reklamowania hazardu, będą przeznaczone wyłącznie do największych mediów, które w większości należą do międzynarodowych korporacji.

Równie bulwersujące jest to, że na rok 2026 na finansowanie

mediów mniejszości narodowych nadal przewidziano skandalicznie niską kwotę — zaledwie 1,5 proc. całego budżetu Funduszu Wspierania Mediów, podczas gdy ponad 15 proc. mieszkańców Litwy stanowią obywatele należący do mniejszości narodowych, z których podatków tworzony jest Fundusz Wspierania Mediów. ■

Forum Wileńskie,
4 września 2025 r.

„Były sobie Fabianiszki” w przekładzie na język litewski

Ukazało się litewskie wydanie książki autorstwa Romualda Mieczkowskiego pt. „Mano Fabijoniškės” (wydawnictwo Slinktys). Prezentacja książki odbyła się 7 września podczas festiwalu Dni Wilna.

Justyna Giedrojć

— Po litewsku ukazała się moja proza wspomnieniowa będąca przekładem książki z 2020 r. „Były sobie Fabianiszki”. Niedawno publikacją zainteresował się wspaniały wydawca Juozas Žitkauskas, który zaproponował mi litewski wariant. Przekładu dokonała Birutė Jonuškaitė, znana pisarka i poetka litewska, prezeska Związku Pisarzy Litwy — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Romuald Mieczkowski, poeta, pisarz, redaktor naczelny kwartalnika „Znad Wilii”.

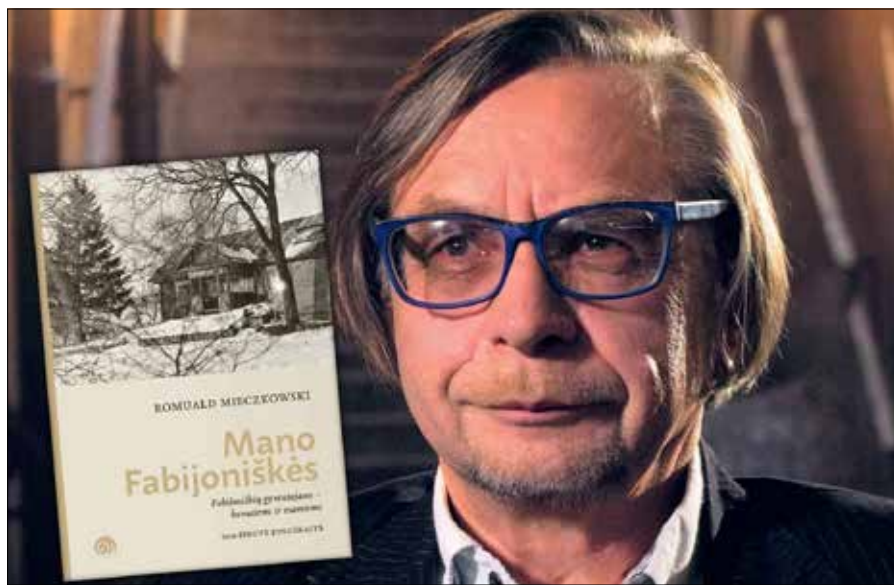
PODWILEŃSKA MIEJSCOWOŚĆ, KTÓREJ JUŻ NIE MA

„Były sobie Fabianiszki” to liryczno-dokumentalna opowieść o dawnej wsi Fabianiszki (obecnie dzielnica Wilna), oparta na wspomnieniach autora i obejmująca okres od połowy lat 50-tych do czasów niepodległej Litwy. Książka opowiada o rodzinie autora oraz o zmieniającej się podwileńskiej miejscowości, której już nie ma.

— Opisywałem swoje dzieciństwo i otoczenie. Wszyscy ludzie mają prawdziwe nazwiska — krewni, znajomi, sąsiedzi. Opisywałem na zasadzie literatury pięknej, żeby było humorystycznie miejscami i oparte na faktach. Jest trochę liryki, bo przytaczam piosenki, jakie śpiewano, parę wierszy. Poruszyłem także poważne tematy — zaistniała Syberia, losy Polaków oraz utrata ich rodzinnej ziemi, zabrane po wojnie nieruchomości. Ludzi starałem się pokazać tak ciepło, jak tylko mogłem. W tych wspomnieniach dużo dopomógł mi mój brat, lekarz Władysław Mieczkowski — opowiada autor wydania.

Książka jest bogato ilustrowana zdjęciami

— Są to zdjęcia archiwalne, jest trochę przedwojennych. Od 10. roku

Litewskie wydanie jest przekładem książki „Były sobie Fabianiszki” autorstwa Romualda Mieczkowskiego Fot. arch. wł. R.M., opr. red., fotokolaż A.K.

życia nie rozstają się z aparatem, więc większość zdjęć jest moja. Dokumentowałem te chaty, które były, ten byt, którego już nie ma — kontynuuje Romuald Mieczkowski.

ZAUWAŻA TAKŻE, ŻE KSIĄŻKĘ PISAŁ Z POLSKIEJ PERSPEKTYWY.

— Jako autor reprezentuję perspektywę Polaka. Miałem dużo dyskusji z tłumaczką na temat tego, jak znaleźć odpowiedniki litewskie, jak właściwie przetłumaczyć nazwy tych miejscowości i ulic, jak przetłumaczyć piosenki, w których jest dużo humorystycznych fragmentów. Ostatecznie zostały wersje polskie, a w nawiasach — litewskie. Życzyłbym sobie, żeby więcej takich książek powstawało — o swoich krewnych, o tym, kim jesteśmy. Zauważyłem, że często młodsze pokolenie nie bardzo wie, kim był ich pradziadek. Na Wileńszczyźnie, gdzie były wojny, zmieniały się władze jest to szczególnie potrzebne, przede wszyst-

kim po to, żeby zachować naszą tożsamość. Jeden z reżyserów namawia mnie, żebym zainteresował tą książką filmowców. Brakuje jakiegoś filmu o Polakach z Litwy, którzy tu zostali po wojnie. Pisał o nich kiedyś Jerzy Surwiło, jeszcze parę osób, ale niedużo. Więc, gdyby na te tematy jakaś historia powstała, niekoniecznie o Fabianiszkach, to by było bardzo pomocne Polakom wileńskim, nie ważne, gdzie mieszkają. Jest to ważne dla ich tożsamości — mówi autor.

SPOTKANIE Z MIESZKAŃCAMI FABIANISZEK

8 września w Gimnazjum Fabianiskim Romuald Mieczkowski spotkał się z dzisiejszymi mieszkańcami dzielnicy Fabianiszki. W spotkaniu udział wzięli Birutė Jonuškaitė oraz pisarz i poeta Vladas Braziūnas, jako moderator spotkania wystąpił wydawca Juozas Žitkauskas, inicjator wydarzenia. Urywki z książki przeczytał aktor Paulius Čižinauskas. ■

Rozpoczynają się uroczyste obchody 150. rocznicy urodzin Čiurlionisa

Justyna Giedrojć

W tym roku przypada 150. rocznica urodzin Mikolajusa Konstantinasa Čiurlionisa — wybitnego litewskiego kompozytora i artysty malarza.

Z tej okazji w kraju i za granicą organizowane są liczne imprezy kulturalne. Organizatorzy jubileuszowych obchodów zapowiadają, że Čiurlionis zostanie uczczony także w kosmosie.

W obchodach jubileuszowych aktywnie uczestniczy Polski Teatr „Studio” w Wilnie.

WYDARZENIA JUBILEUSZOWE

„Świętując tę datę chcemy zapoczątkować także nową tradycję — 22 września, w dniu urodzin Čiurlionisa, obchodzić Dzień Kultury” — zapowiedział Matas Drukteinis, tymczasowy doradca premier Litwy. Obchody jubileuszu już się rozpoczęły, ale kulminacja nastąpi w dniach 19-22 września.

W programie oprócz spotkań edukacyjnych, wycieczek i debat znalazło się ponad 200 propozycji kulturalnych. Są to się m.in.: festiwal muzyczny „Gwiazdy fortepianu witają Čiurlionisa” („Fortepijono žvaigždės sveikina Čiurlionį”), który odbędzie się w Wilnie, Kłajpedzie i Płungianach, wystawy obrazów w Domu Čiurlionisa w Wilnie oraz na Międzynarodowym Lotnisku im. M. K. Čiurlionisa, spektakl „Marzenia Čiurlionisa” w Teatrze Lalek w Kownie, przedstawienie „Hommage à Čiurlionis” w Państwowym Teatrze Muzycznym w Kłajpedzie, wystawa „Čiurlionis w Wilnie: stworzenie wirtualnego i interaktywnego środowiska poznawczego”.

22 września w krajowych szkołach odbędą się lekcje nawiązujące do życia i twórczości litewskiego artysty. W tym dniu odbędzie się także ogólnokrajowa akcja Pasveikink Čiurlionį, w której udział będą mogli wziąć wszyscy mieszkańcy Litwy.

150. rocznica urodzin Čiurlionisa jest jedną z dat ogłoszonych przez

UNESCO. Informację na temat wydarzeń jubileuszowych można znaleźć na stronie internetowej ciurlioniu150.lt.

POSTAĆ WYJĄTKOWA DLA KULTURY LITEWSKIEJ I POLSKIEJ

W obchodach jubileuszowych aktywnie uczestniczy Polski Teatr „Studio” w Wilnie. Trwają właśnie próby do spektaklu „Mikalojus Čiurlionis. Trajektorie”.

— Cieszymy się, że w roku, w którym obchodzimy 65-lecie naszego teatru, możemy wystawić sztukę o postaci wyjątkowej zarówno dla kultury litewskiej, jak i polskiej. Stało się to możliwe dzięki wsparciu finansowemu Departamentu Mniejszości Narodowych przy Rządzie RL oraz Ministerstwu Kultury RL — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Lila Kiejzik, reżyserka, kierownik artystyczna Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie.

Reżyserię spektaklu powierzono dwóm twórcom — Mariuszowi Malecowi, polskiemu scenarzyście, uznanemu reżyserowi filmowemu i teatralnemu oraz Lilii Kiejzik.

— Jest to duże przedsięwzięcie artystyczne, które wymaga ogromnego wysiłku całego zespo-

łu. Autorką scenariusza jest prof. Henryka Sokołowska. Pisząc tekst, opierała się na szerokich badaniach i lekturach poświęconych Čiurlionisowi. Jak się okazało, mimo kojarzenia go głównie z dramatyзмом i tragizmem, w młodości był osobą pogodną i pełną życia. W scenariuszu uchwycony jest zarówno narastający dramat, który doprowadził artystę do przedwczesnej śmierci, jak też lekkość i radość, o której mówi się znacznie rzadziej. Z kolei opracowanie muzycznie do spektaklu stworzyła Alicja Tryk. Główne role zagrają aktorzy młodszego pokolenia — opowiada Lila Kiejzik.

Spektakl koncentruje się przede wszystkim na malarstwie i muzyce artysty. Twórcy starają się ukazać dwa światy: wewnętrzny, rozgrywający się w umyśle bohatera i odzwierciedlany w projekcjach jego obrazów, oraz zewnętrzny, czyli realny świat, którego podstawą jest muzyka.

Premiera spektaklu „Mikalojus Čiurlionis. Trajektorie” odbędzie się 7 listopada o godz. 18.30 w Wileńskim Teatrze Starym na Pohulance. ■

MRF MEDIUJ REMIMO FONDAS

W programie jubileuszowych obchodów znalazło się ponad 200 propozycji kulturalnych poświęconych postaci Mikolajusa Konstantinasa Čiurlionisa. Fot. organizatorzy

Rolnicy: Tegoroczne zbiory są dobre, ale jakość plonów jest kiepska

Honorata Adamowicz

Z powodu ekstremalnych warunków pogodowych tegoroczne zbiory ziemniaków są dość wysokie, ale warzywa gniją. Nie nadają się do przechowywania. Tymczasem zbiory jabłek są w tym roku bardzo niskie.

PROGNOZY ZBIORÓW

Prognozowane zbiory pszenicy ozimej wynoszą wg raportu opublikowanego 1 września przez Państwową Agencję Danych 3,7 mln ton, czyli o 4 proc. mniej niż w roku ubiegłym, a pszenicy jarej — 0,3 mln ton, czyli o 24 proc. mniej. Prognozowany zbiór jęczmienia ozimego wyniesie 0,3 mln ton, czyli o 17 proc. więcej, a jęczmienia jarego — 0,6 mln ton, czyli o 32 proc. więcej. Prognozowany zbiór rzepaku wyniesie 0,8 mln ton, czyli o 5 proc. mniej. Prognozowany zbiór ziemniaków będzie o 0,3 mln ton, czyli o 19 proc. większy.

JAKOŚĆ A CENY ZBOŻA

W rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Jonas Sviderskis, generalny dyrektor Związku Przedsiębiorstw Rolniczych mówi, że sytuacja gospodarstw rolnych w tym roku jest bardzo ciężka, ponieważ ceny zboża zależą od jakości, a jakość w tym roku jest słaba. Zebrane zboże było mokre. Zaś jego suszenie jest bardzo kosztowne. Gospodarstwa, które nie mają własnych suszarni, poniosły już ogromne straty.

— W tym roku plony są średnie, jeśli brać pod uwagę ilość. Ale jakość jest dużo gorsza niż w zeszłym roku, zawartość białka jest dużo mniejsza, a ziarno jest drobniejsze. Ci, którzy zajmują się hodowlą zwierząt, gospodarstwa

Tegoroczne plony są dobre, ale ich jakość jest bardzo zła. Według hodowców, najgorzej sytuacja wygląda z ziemniakami i jabłkami.

mieszane, wykorzystują ziarno gorszej jakości na paszę, natomiast te, które nadaje się do sprzedaży, próbują sprzedać. Jednak jedna trzecia gospodarstw uprawia zboże wyłącznie na sprzedaż, a nie na paszę dla własnych zwierząt. Sytuacja tych gospodarstw jest smutna. Trudno powiedzieć, w których regionach plony są lepsze, a w których gorsze, ponieważ opady były bardzo zróżnicowane. Nawet w obrębie jednego regionu opady były różne — w jednej części mogło mocno padać, a w drugiej nie. Kolejnym czynnikiem, który ma bardzo negatywny wpływ na plony, jest melioracja, ponieważ w wielu miejscach po prostu nie działa. Meliorację zniszczyli nam ekolodzy — mówi Jonas Sviderskis ubolewając, że w tym roku ceny

skupu zboża są szczególnie niekorzystne dla hodowców.

ZIEMIANKI JUŻ GNIJĄ

Paulius Andriejevas, prezes Litewskiego Stowarzyszenia Producentów Warzyw, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” przyznaje, że tegoroczne plony warzyw są niezłe, ale ich jakość jest kiepska.

— Rolnicy spodziewali się, że w tym roku zbiory warzyw będą znacznie gorsze niż w zeszłym roku, ale widzimy, że będą one standardowe. Teraz najważniejsze jest, aby udało się je zebrać. Na razie trudno powiedzieć, jaka będzie sytuacja, ponieważ wszystko będzie zależało od pogody — mówi Paulius Andriejevas.

13.>>

Prognozowane zbiory pszenicy ozimej wynoszą wg raportu opublikowanego 1 września przez Państwową Agencję Danych 3,7 mln ton, czyli o 4 proc. mniej niż w roku ubiegłym

12.>>

Rozmówca podkreśla, że najgorzej wygląda sytuacja z ziemniakami, bo były przemoczone i już teraz zaczynają gnić, co w swoją kolej znaczy, że nie będą długo leżeć.

— Nawet w tej samej okolicy plony są bardzo różne. Bo opady i przymrozki były bardzo nierównomiernie rozłożone. Nie da się wyróżnić obszarów, gdzie sytuacja jest dobra, a gdzie zła w tym roku. Wszystkie obszary zostały dotknięte. Najgorzej jest z ziemniakami, a na przykład marchewki, buraki i cebula są jeszcze w ogrodach. Z tego, co na razie widzimy, zbiory wyglądają dość nieźle. Jeśli będzie sucho, to możemy spodziewać się niezłych wyników. Trudno powiedzieć, jak będą wyglądały ceny, ale myślę, że będą standardowe. Na razie nie widać żadnych radykalnych lub wyraźnych powodów, dla których warzywa miałyby znacznie podrożeć lub stanąć — mówi Andriejevas.

Juozas Ravinis, przewodniczący Litewskiego Stowarzyszenia Towarzystw Ogrodniczych, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że w tym roku sytuacja z ziemniakami może być kiepska, ponieważ nawet w Dzūkii, gdzie ziemniaki zawsze rodziły bardzo dobrze, w tym roku gniją.

KRYTYCZNE ZBIORY JABŁEK

Tymczasem Vitalija Kuliešienė dyrektorka Stowarzyszenia Ogrodów Komercyjnych „Owoce i Jagody” w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że w tym roku zbiory jabłek są krytyczne.

— Nie ma zbiorów, wszystko zmarzło. Najgorsza sytuacja jest z jabłkami. Nawet te, które wyrosły, zostały zniszczone przez grad. Można powiedzieć, że w tym roku nie było pierwszych truszek, późniejsza odmiana trochę urodziła, ale też niewiele. Porzeczek było bardzo mało. Wszystko zniszczyły wiosenne przymrozki — ubolewa Vitalija Kuliešienė.

Tymczasem pani Stanisława z rejonu wileńskiego, która ogrodnictwem zajmuje się dla własnej potrzeby, również podkreśla, że

Najgorzej wygląda sytuacja z ziemniakami, bo były przemoczone i już teraz zaczynają gnić, co w swoją kolej znaczy, że nie będą długo leżeć

w tym roku plony warzyw są słabe i bardzo złej jakości.

— Pomidory w cieplarni nie dojrzewają, bo było bardzo mało słońca. Cebulę wybrałam dosłownie trzy tygodnie temu, była przesiąknięta wodą, więc gnije. Sytuacja z ziemniakami ta sama, urodzaj był całkiem niezły, ale zaczęły gnić już na polu. od nadmiaru wody marchewka popękała. Po prostu ręce opadają. Przez całe lato pracowałam w ogrodzie, a teraz muszę warzywa kupować — mówi nam ze smutkiem Stanisława.

CENY POZOSTAJĄ PODOBNE DO UBIEGŁOROCZNYCH

Przedstawiciele sieci handlowych IKI i Maxima w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedzieli, że ceny tegorocznych plonów są podobne do tych z lat ubiegłych. Co prawda, z powodu kiepskiej pogody trochę zmieniły się ceny jabłek, a przymrozki i opóźnienia w zbiorach wpłynęły też na ceny owoców z zagranicy.

— Ogólnie rzecz biorąc, ceny zbiorów są podobne do tych z poprzedniego roku. Z powodu kiepskiej pogody trochę zmieniły się ceny jabłek, a przymrozki i opóźnienia w zbiorach wpłynęły też na ceny owoców z zagranicy — bo przecież nie tylko my mieliśmy do

czynienia z kapryśną pogodą, ale cała Europa. Jednak na półkach są też produkty, które kosztują mniej niż w zeszłym roku: jeśli ziemniaki kosztują średnio tyle samo, co w zeszłym roku, to marchewki i papryka potaniały o około 10 proc. — podkreśla kierowniczka ds. komunikacji IKI Lietuva, Gintarė Kitovė.

Titas Atraskevicius, kierownik ds. komunikacji sieci handlowej Maxima w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedział, że ceny świeżych litewskich produktów są w dużej mierze uzależnione od warunków pogodowych, więc jeśli zbiory są gorsze, może wzrosnąć cena produktu.

— Na ceny ma również wpływ stosunek popytu do podaży — zarówno w Litwie, jak i za granicą. Im większa ilość produktów jest oferowana na rynku, tym niższa cena może zostać uzgodniona z producentami. Trudno więc konkretnie określić, jak ceny mogą się zmieniać w przyszłości. Jednak na przykład od producentów jabłek napływają już informacje, że tegoroczny zbiór będzie mniejszy niż w zeszłym roku — wyjaśnia przedstawiciel sieci handlowej.

Fot. Marian Paluszkiwicz

FPPnW zaprasza do składania wniosków projektowych na rok 2026

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego ogłasza nabór wniosków na dofinansowanie działań projektowych zaplanowanych na 2026 rok w obszarach:

Struktury polonijne (w tym m.in. na: wsparcie bieżącej działalności organizacji, prawa mniejszości polskich, aktywizację gospodarczą, szkolenia, działalność sportową, wyjazdy o charakterze poznawczym do Polski);

Wydarzenia polonijne — kultura i promocja Polski, dziedzictwo kulturowe i historyczne (w tym m.in. na: organizację wydarzeń o charakterze kulturalnym i historycznym, typu: spektakle teatralne, wystawy, plenery, warsztaty, konferencje, dni kultury polskiej, festiwale, koncerty, spotkania literackie, wieczory autorskie, obchody rocznic historycznych, spotkania okolicznościowe);

Edukacja (w tym m.in. na: wsparcie bieżącej działalności placówek edukacyjnych, wyjazdy, inicjatywy edukacyjne, imprezy szkolne, szkolenia, wyjazdy edukacyjne i kolonie do Polski oraz w miejscu zamieszkania beneficjenta, obozy, półkolonie);

Pomoc charytatywna i socjalna (w tym m.in. dopłaty do zakupu: leków, środków higienicznych i czystości, drobnego sprzętu medycznego, badań i konsultacji medycznych, żywności, dopłaty do posiłków, zapomogi losowe, dopłaty do ogrzewania, paczki świąteczne);

Media i publikacje (w tym m.in. na: prasę polonijną, audycje radiowe, audycje internetowe, portale internetowe, telewizję i programy polonijne, publikacje).

PRZYJMOWANE SĄ TEŻ WNIOSKI NA NABÓR 2 I 3-LETNI

Nabór jest skierowany do organizacji polonijnych oraz polskich organizacji na Wschodzie zarejestrowanych w bazie Głównego Urzędu Statystycznego RP i nie dotyczy organizacji z Polski.

Wnioski zebrane w ramach naboru będą na bieżąco składane przez Fundację w konkursach dedykowanych poszczególnym obszarom i ogłaszanych w 2026 roku przez instytucje odpowiedzialne za wsparcie Polonii i Polaków za granicą.

Fundacja przyjmuje również wnioski na nabór 2 i 3-letni, na działania realizowane w okresach 2026-2027 oraz 2026-2028. Ze względu na brak dostępnego regulaminu konkursowego na dzień ogłoszenia naboru projekty wieloletnie nie są gwarantowane.

TERMIN SKŁADANIA WNIOSKÓW

Nabór wniosków trwa do momentu zamknięcia konkursu przez organizatorów (Senatu RP, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP i innych).

Tak jak w latach ubiegłych, zachęcamy Państwa do składania wniosków związanych z aktywizacją środowisk polonijnych, szczególnie dzieci i młodzieży, promocją języka polskiego czy działań

Nabór jest skierowany do organizacji polonijnych oraz polskich organizacji na Wschodzie zarejestrowanych w bazie Głównego Urzędu Statystycznego RP i nie dotyczy organizacji z Polski.

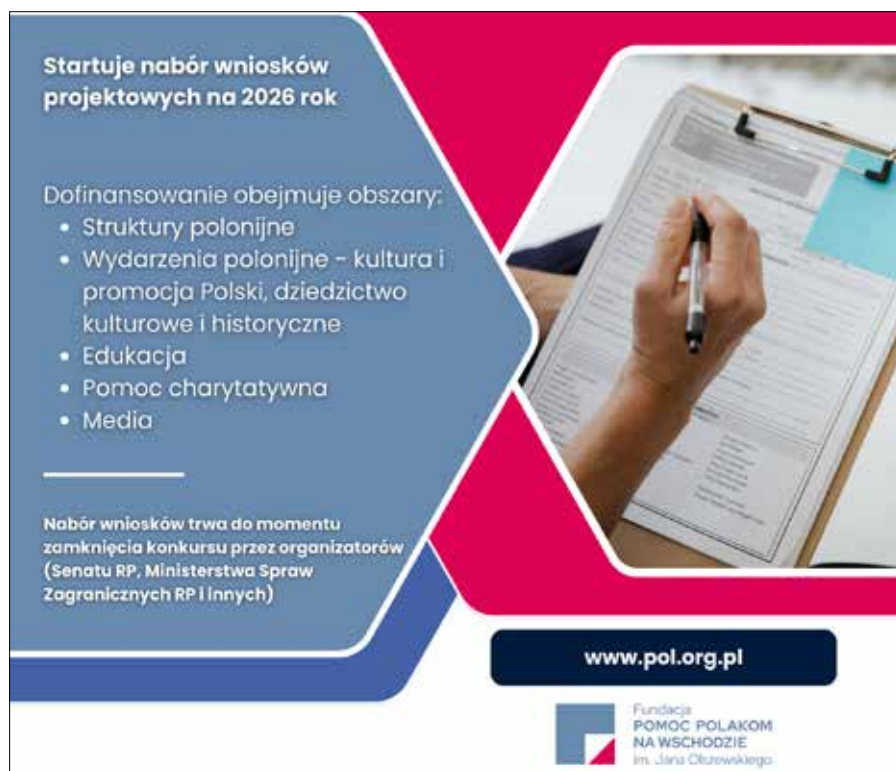
popularyzujących polską kulturę i historię na świecie, w tym promocję rocznic historycznych związanych z dziejami Narodu Polskiego.

Wnioski przyjmujemy na formularzach dostępnych pod linkiem: <https://pol.org.pl/2025/09/01/nabor-na-wnioski-projektowe-2026-zapraszamy-do-wziecia-udzialu/>

Wypełnione i podpisane formularze należy wysłać na adres e-mailowy: wnioski@pol.org.pl

W przypadku pytań i wątpliwości zapraszamy do kontaktu pod numerem telefonu: +48 22 628 55 57 lub +48 514 777 541.

FPPnW

Startuje nabór wniosków projektowych na 2026 rok

Dofinansowanie obejmuje obszary:

- Struktury polonijne
- Wydarzenia polonijne – kultura i promocja Polski, dziedzictwo kulturowe i historyczne
- Edukacja
- Pomoc charytatywna
- Media

Nabór wniosków trwa do momentu zamknięcia konkursu przez organizatorów (Senatu RP, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP i innych)

www.pol.org.pl

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

Radosne pożegnanie lata w Rudominie

Jak pożegnać lato? Najlepiej radośnie i dobrze się przy tym bawiąc. A jak to zrobić, pokazali uczestnicy Goodbye Summer Party 2025 w Rudominie — wydarzenia, na którym po prostu nie można było nie być.

Tego dnia, 29 sierpnia, atrakcji w Rudominie było do wyboru, do koloru. Każdy znalazł coś dla siebie — niezależnie od wieku.

GWIAZDY, LASERY, KIERMASZ

Organizatorzy przygotowali wielkie muzyczne show, pełne gwiazd i przebojów. Pięknymi tańcami wszystkich zachwycił zespół Leila Dance. Do magicznego świata muzyki publiczność przenieśli utalentowana wokalistka Aneta Jodkaitė oraz charyzmatyczny piosenkarz Waldemar Dudoit, którzy urzekli nie tylko głosem, lecz także sercem — wnieśli wiele pozytywnej energii, ciepła i emocji. Na scenie wystąpił Gabrielius Vagelis — jeden z najsłynniejszych wykonawców współczesnej muzyki litewskiej, którego wyjątkowy głos, wrażliwe teksty i nowoczesne brzmienie zachwyciły zmysłowością. Prawdziwą gwiazdą wieczoru była wyjątkowa artystka Sheili Bonnick z legendarnego zespołu Boney M., dzięki której publiczność mogła poczuć klimat złotej ery disco.

Oprócz koncertów na gości czekało wiele atrakcji i niespodzianek. Publiczność z zapartym tchem podziwiała przygotowane przez „Ugnies teatras” widowisko — pokaz z laserami i światłami LED, łączący magię ognia, grę światła i hipnotyczną atmosferę. Chętni mogli zrobić sobie pamiątkowe zdjęcia w specjalnie przygotowanej strefie fotograficznej. Działał również kiermasz, na którym można było nabyć przeróżne smakołyki i rękodzieła.

Podczas święta działał także przystanek „Dėkui” (pol. „Dziękuję”) wraz z przedstawicielami Samorządu Rejonu Wileńskiego, którzy zapraszali wszystkich do udziału w akcji na rzecz zrównoważonego rozwoju. Można było przyjść, dowiedzieć się więcej, porozmawiać i przyczynić się do budowania zielonej przyszłości.

Święto było bardzo udane — nikt nie spieszył się do domu. Goście wy-

Piękne tańce, gwiazdy na scenie, show laserów — to tylko część atrakcji, które towarzyszyły pożegnaniu lata w Rudominie

darzenia poczuli magiczną atmosferę uroczystości: śpiewali, tańczyli, prowadzili rozmowy z przyjaciółmi i znajomymi, świetnie się bawili. Najwytrwalsi uczestniczyli jeszcze w dyskotece, która trwała do białego rana. O dobrą muzykę zadbał DJ Nostalg.

„KULTURA JEST PRIORYTETEM”

Razem z mieszkańcami Rudomina lato zegnali również dostojni goście: mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz, doradca mera Edward Kiejzik, dyrektor administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego Vytautas Vansavičius oraz radni Samorządu Rejonu Wileńskiego.

„Cieszę się niezmiernie, że z każdym rokiem w rejonie wileńskim rozwija się kultura, dzięki czemu dziś możemy gościć światowej sławy artystów. Życzę wszystkim wesołej zabawy. Samorząd Rejonu Wileńskiego będzie dokładał wszelkich starań, aby kultura nadal kwitła i się rozwijała” — powiedział mer Robert Duchniewicz. Podziękował również tym, którzy przyczynili się do sukcesu tegorocznego święta. Szczególne wyrazy wdzięczności skierował do Wiolety Cereszki — dyrektorki Centrum

Kultury w Rudominie — oraz całego jej zespołu za ogromny trud włożony w organizację wydarzenia.

Z kolei Wioleta Cereszka podkreśliła, że cieszy się z faktu, iż kultura w rejonie wileńskim ma obecnie priorytet, dzięki czemu placówki kulturalne mogą organizować imprezy na wysokim poziomie. Zapewniła również gotowość do dalszej organizacji wydarzeń, podczas których mieszkańcy Rudomina będą mogli radośnie spędzać czas.

Organizatorem tego niezapomnianego święta było Centrum Kultury w Rudominie. Nie byłoby ono jednak tak udane, gdyby nie wspaniali partnerzy. Organizatorzy serdecznie podziękowali za wsparcie Samorządowi Rejonu Wileńskiego, Starostwu Gminy Rudomina oraz spółce AB Vilniaus Paukštynas. Słowa wdzięczności skierowali także do artystów i publiczności, którzy wspólnie stworzyli niepowtarzalną atmosferę tegorocznej imprezy.

W ten sposób, w wyśmienitych humorach, mieszkańcy Rudomina pożegnali lato — bawiąc się tak, jak przystało na prawdziwą, ostatnią, letnią imprezę.

Inf. i fot.: Centrum Kultury w Rudominie

Czy mieszkańcy Litwy są szczęśliwi i czują się bezpiecznie? „Dobrze jednak nie jest”

Globalny Indeks Pokoju pokazuje, że mieszkańcy Litwy generalnie czują się bezpiecznie i stabilnie. Z taką oceną nie zgadza się kierownik Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Rejonu Wileńskiego Roman Juchniewicz.

Antoni Radczenko

Litwa, w tegorocznym Globalnym Indeksie Pokoju (Global Peace Index), uplasowała się wraz z Łotwą na 22. miejscu. Ranking dotyczący stanu pokoju w poszczególnych państwach jest przygotowany przez australijski Instytut Ekonomii i Pokoju.

„POZYTYWNY POKÓJ”

Tegoroczne zestawienie obejmuje 163 kraje. Przy szykowaniu rankingu instytut bierze pod uwagę 23 wskaźniki, z których najważniejsze są trzy: poziomu bezpieczeństwa i ochrony społeczeństwa, zasięgu konfliktu krajowego lub międzynarodowego, oraz stopnia militaryzacji.

„Kluczem do budowania pokojowości w czasach konfliktu i niepewności jest pozytywny pokój: postawy, instytucje i struktury, które tworzą i podtrzymują pokojowe społeczeństwa. Pozytywny pokój jest silnie powiązany z wyższym wzrostem PKB, niższymi stopami procentowymi, dobrostanem społecznym oraz większą odpornością na wstrząsy. Chociaż poziom pozytywnego pokoju poprawiał się przez ponad dekadę aż do 2019 r., od tego czasu pozostaje w spadku — także w Ameryce Północnej i Europie. Bez odpowiednich inwestycji dalsze pogorszenie stanu pokojowości wydaje się prawdopodobne” — czytamy we wstępie opublikowanego rankingu.

NIEOBIEKTYWNE BADANIA?

Tymczasem kierownik Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Rejonu Wileńskiego Roman Juchniewicz jest bardzo sceptyczny wobec światowego rankingu.

— Dla mnie wynik jest absolutnie nieobiektywny, podobnie, jak to, że

Poczucie bezpieczeństwa to jedna z podstawowych potrzeb człowieka — mówi Roman Juchniewicz **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Od kilkunastu lat pierwsze miejsce w Globalnym Indeksie Pokoju uzyskuje Islandia. Na miejscu drugim znalazła się Irlandia, a za nią Nowa Zelandia oraz Australia. Polska w indeksie zajęła miejsce 36. Najbardziej niebezpiecznym państwem została Rosja. Natomiast na miejscu drugim znalazła się Ukraina. Na trzecim Sudan.

Litwa znalazła się w czołówce najbardziej szczęśliwych krajów na świecie. Kiedy ma się granicę z pewnym państwem i kiedy publiczna narracja mówi, że jutro jest możliwa wojna, to po prostu nie może być w ludziach mocne poczucie bezpieczeństwa. Notorycznie robimy badania w szkołach dotyczące samopoczucia i bezpieczeństwa. Badania te pokazują

absolutnie odwrotne tendencje niż te, które zostały przedstawione w danym indeksie — oświadcza Roman Juchniewicz.

RANKING SZCZĘŚCIA

Raport o szczęściu na świecie od 12 lat przygotowuje Centrum Badań nad Dobrostanem Uniwersytetu Oksfordzkiego. W 2025 r. na czele spisu, podobnie jak w latach poprzednich, znalazła się Finlandia. Na podium znalazły się również Dania oraz Islandia.

Litwa w danym zestawieniu znalazła się na miejscu 16. Przed rokiem była na miejscu 19. Polska w tym roku uplasowała się na miejscu 26.

Ranking opiera się na przeprowadzonych sondażach pochodzących z ponad 140 krajów świata. Państwa są klasyfikowane na podstawie średniej oceny subiektywnego, ogólnego poczucia szczęścia respondentów.

16.>>

PIRAMIDA MASŁOWA

Zdaniem rozmówcy poczucie bezpieczeństwa zajmuje bardzo ważne miejsce w życiu człowieka.

— Jest to jedno z podstawowych potrzeb człowieka. Według piramidy Masłowa, inaczej hierarchii potrzeb, potrzeba bezpieczeństwa u człowieka jest tuż za potrzebami fizjologicznymi. Jeśli te potrzeby nie są zaspokajane, to człowiek zwyczajnie nie rozwija się. Tylko po zaspokojeniu tych podstawowych potrzeb człowiek potrafi nawiązywać relację, czy planować własną przyszłość. Z pewnością potrzeby fizjologiczne na Litwie są zaspokojone. Nikt u nas nie głoduje. W przypadku potrzeb psychologicznych jest natomiast inaczej — mówi kierownik poradni.

O poczuciu bezpieczeństwa i stabilności w litewskim społeczeństwie, zdaniem Juchniewicza, mówią trzy wskaźniki.

— Po pierwsze, liczba urodzeń w skali roku. Tutaj widzimy, że liczba spada. Po drugie, rośnie emigracja. Po trzecie, liczba samobójstw. Tutaj Litwa zajmuje stabilnie pierwsze lub drugie miejsce w Europie. Szczególnie wśród młodzieży. To są obiektywne, poparte statystyką, kryteria. Te wskaźniki pokazują, że na Litwie dobrze jednak nie jest — podkreśla kierownik Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Rejonu Wileńskiego.

ROSNAĆCA LICZBA KONFLIKTÓW

Od kilkunastu lat pierwsze miejsce w Globalnym Indeksie Pokoju uzyskuje Islandia. Na miejscu drugim znalazła się Irlandia, a za nią Nowa Zelandia oraz Australia. Polska w indeksie zajęła miejsce 36. Najbardziej niebezpiecznym państwem została Rosja. Natomiast na miejscu drugim znalazła się Ukraina. Na trzecim Sudan.

Niezależnie od tego, że Europa pozostaje jednym z najbardziej stabilnych i bezpiecznych miejsc na świecie, to generalnie wydźwięk tegorocznego indeksu jest zatrażający. „Obecnie toczy się 59 aktywnych konfliktów państwowych — najwięcej od zakończenia II wojny światowej i o trzy więcej niż w poprzednim roku. W ubiegłym roku 17 krajów odnotowało ponad 1 tys. ofiar śmiertelnych w wyniku konfliktów. Ponadto skuteczne rozwiązywanie konfliktów jest na najniższym poziomie od 50 lat. Odsetek konfliktów zakończonych zdecydowanym zwycięstwem spadł z 49 procent w latach 70. do dziewięciu procent w latach 2010., podczas gdy konflikty zakończone porozumieniami pokojowymi zmniejszyły się z 23 proc. do czterech w tym samym okresie” — piszą autorzy dokumentu. ■

Obecnie toczy się 59 aktywnych konfliktów państwowych — czytamy w raporcie Fot. EPA-ELTA

Zoo Fiesta 2025
w rejonie wileńskim

27 września wieś Petesza stanie się miejscem wyjątkowego wydarzenia — pierwszej edycji Zoo Fiesty, rodzinnego święta organizowanego przez rejon wileński.

W programie wydarzenia przewidziano m.in. pokazy koni, występ psów służbowych, zawody, wystawę ras, znakowanie zwierząt oraz atrakcje dla najmłodszych. Impreza rozpocznie się o godz. 12:15 przy ul. Turystę 8.

„Zoo Fiesta to dzień, w którym spotykamy się wszyscy: rodziny, społeczność i nasze zwierzęta. Chcieliśmy, aby rodziny miały okazję nie tylko miło spędzić czas ze swoimi zwierzętami, ale również skorzystać z różnych atrakcji. Mam nadzieję, że impreza ta stanie się piękną tradycją. Zapraszam rodziny, miłośników zwierząt i wszystkich ciekawskich do spędzenia dnia pełnego dobrych emocji i przyjaznej atmosfery” — powiedział mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz.

Pomysłodawcą wydarzenia jest mer, który wraz z kotem samorządu o imieniu Mer chciał stworzyć inicjatywę, w której każdy będzie mógł poczuć się doceniony. Program obejmuje pokazy psów służbowych. Zaprezentowane zostaną m.in. zatrzymanie przestępcy, poszukiwanie zapachu oraz demonstracja pracy psa-przewodnika. Od godz. 13:00 do 16:00 zaplanowano zawody psów w kilku kategoriach: tor pokus, sprint na 30 metrów, mistrz sztuczek, konkurencja „Taxi”, tor przeszkód agility oraz wybór ulubieńca publiczności. Równolegle odbywać się będzie wystawa psów rasowych. W godzinach 14:00-16:00 przeprowadzona zostanie bezpłatna akcja znakowania mikrochipami. Obejmuje ona psy, koty i lisy — po wcześniejszej rejestracji. Organizatorzy zachęcają mieszkańców do aktywnego udziału w zawodach i wystawie. Na dzieci czekać będzie specjalny kącik rozrywkowy dostępny przez cały czas trwania imprezy. Na zakończenie ogłoszeni zostaną zwycięzcy zawodów.

Opr. J.B na podst.
inf. rejonu wileńskiego

Zaduma łączyła się z humorem: w Wilnie czytano poezję Jana Kochanowskiego

Tegoroczną lekturą Narodowego Czytania były poezje Jana Kochanowskiego. Wydarzenie przebiegało pod patronatem byłego prezydenta RP Andrzeja Dudy.

Justyna Giedroń

„W tym roku lekturą Narodowego Czytania jest poezja Jana Kochanowskiego, w której głęboka zaduma nad światem łączy się z humorem, a idee humanizmu z dojrzałą refleksją obywatelską i troską o Ojczyznę. Nasz wybitny renesansowy twórca zawarł w swoich utworach emocje oraz przeżycia prawdziwie uniwersalne i dzięki temu bliskie nam współczesnym. Napisana przepiękną polszczyzną, pełna mądrych rad poezja Mistrza z Czarnolasu to niezwykła kronika myśli i obyczajów dawnej Rzeczypospolitej, która łączy pokolenia i jest nadal aktualna” — podkreślił w specjalnym liście Andrzej Duda wraz z Małżonką Agatą Kornhauser-Dudą.

NARODOWE CZYTANIE W WILNIE

3 września do Narodowego Czytania poezji Jana Kochanowskiego dołączyło się Wilno.

W programie organizowanego przez Instytut Polski w Wilnie wydarzenia znalazło się czytanie poezji Jana Kochanowskiego przez aktorów Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie oraz czytanie utworów przez wszystkich chętnych. Spotkanie tradycyjnie odbyło się w kawiarni „Sakwa”.

„Jan Kochanowski znacząco wpływał na rozwój polskiego języka literackiego, wprowadził do niego nowe gatunki, formy oraz wysoki poziom artystyczny. Jego wszechstronna twórczość obejmująca m.in. treny, pieśni i fraszki uczyniła go najwybitniejszym twórcą polskiego renesansu i postacią kluczową dla formowania nowoczesnej literatury polskiej. Poezja Jana Kochanowskiego porusza różnorodne tematy — od poważnych i doniosłych po lżejsze i żartobliwe. Opisuje życie dworskie i ziemiańskie, pojawiają się w niej wątki patriotyczne, refleksje moralne, nawiązania antyczne i biblijne. W wierszach odnajdziemy humanistyczną religij-

Aktorzy Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie zaprezentowali fragmenty renesansowej tragedii autorstwa Jana Kochanowskiego „Odprawa posłów greckich” Fot. FB Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie

ność, zachwyt życiem, ale też głęboką zadumę nad przemijaniem i ludzkim losem. Artysta przyczynił się do rozwoju polskiego języka literackiego, a jego niezrównane dzieła do dziś pozostają żywe i nadal inspirują” — przemawiała do uczestników wydarzenia Barbara Orszewska, koordynatorka projektów w IP w Wilnie.

WZMOCNIENIE POCZUCIA WSPÓLNEJ KULTURY

Akcja Narodowego Czytania została zainicjowana przez prezydenta RP Bronisława Komorowskiego w 2012 r. wspólną lekturą „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza.

„Narodowe Czytanie jest wspianą inicjatywą polskich prezydentów. Nastawione jest nie tylko na przywrócenie dobrego zwyczaju czytania, które w obecnych czasach mediów społecznościowych wydaje się nam trochę zanikać, ale głównie na przypomnienie oraz wzmocnienie tego poczucia wspólnej kultury, tradycji, a przede wszystkim języka, który jak można widzieć po poezjach Kochanowskiego ewoluje, zmienia

się, ale cały czas jest to język naszej wspólnoty, naszej kultury, tradycji” — mówił podczas spotkania Grzegorz Marek Poznański, chargé d'affaires a. i. RP w RL.

NAJWIĘKSZY TWÓRCA EUROPEJSKI EPOKI RENESANSU

Jan Kochanowski zaliczany jest do grona najwybitniejszych polskich poetów i największych twórców europejskich epoki renesansu. Urodził się w 1530 r. w Sycynie pod Zwoleń. Studiował w Akademii Krakowskiej i na uniwersytecie w Padwie, w młodości podróżował po Europie. W 1559 r. powrócił do kraju i przyjął służbę dworzanina na dworach magnackich oraz na dworze królewskim. Kilkanaście lat później osiadł na stałe w dziedzicznym majątku w Czarnolesie, poświęcając się pracy pisarskiej. W tym okresie kontynuował pisanie pieśni i fraszek. Po śmierci ukochanej córki, Urszulki, opublikował cykl Trenów — arcydzieło literatury staropolskiej. Kochanowski zmarł nagle w 1584 r. w czasie obrad sejmiku w Lublinie, został pochowany w krypcie zwoleńskiego kościoła. ■

Czy Litwa przejmie spółkę Ignitis grupę?

Politycy pytają: po co i za co

Trwa debata nad możliwością wykupu przez państwo udziałów prywatnych w spółce energetycznej Ignitis grupę. Politycy, doradcy i inwestorzy przedstawiają odmienne argumenty, ale wspólnym mianownikiem jest brak jasnej odpowiedzi na pytanie: po co?

WĄTPLIWOŚCI PAŁACU PREZYDENCKIEGO

Frederikas Jansonas, doradca prezydenta ds. polityki gospodarczej, jednoznacznie wskazuje, że decyzja o wykupie akcji Ignitis grupę może być rozważana tylko po udowodnieniu jej zasadności.

„Istnieją dwie zasadnicze kwestie: po pierwsze, co z tego wyniknie? Co się osiąga poprzez nacjonalizację lub wykup akcji, które niedawno wprowadzono na giełdę papierów wartościowych, i jaki to będzie miało wpływ” — powiedział Frederikas Jansonas w czwartek 4 września w radiu LRT.

Jak zaznaczył, skutki takiego kroku mogą być zarówno pozytywne, jak i negatywne, a rynki mogą zareagować nieprzewidywalnie.

KOSZTOWNA INICJATYWA

Według szacunków, przejęcie 25,01 proc. akcji należących do drobnych inwestorów kosztowałoby państwo ok. 0,5 mld euro. To kwota, której, jak twierdzi Jansonas, budżet nie posiada.

„Te pół miliarda — zasadnicze pytanie, czy państwo je ma. W tym przypadku każdy szef Ministerstwa Finansów lub departamentu powiedziałby, że nie ma pieniędzy, więc skąd je wziąć, to pytanie, na które nie ma odpowiedzi” — powiedział doradca prezydenta.

Podkreślił, że nacjonalizacja nie przełożyłaby się bezpośrednio na poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju. „Prawdopodobnie chodzi o to, jakie projekty mogłyby realizować znacjonalizowana spółka, a których obecnie z różnych powodów nie realizuje” — zaznaczył doradca.

BRAK POPARCIA ZE STRONY PRZYSZŁEGO MINISTRA

Kandydat na stanowisko ministra finansów Kristupas Vaitiekūnas również nie widzi podstaw do wykupu akcji. „Na tym etapie nie popieram tego, nie widzę ku temu argumentów” — powiedział dziennikarzom.

Jak dodał, brakuje zarówno uzasadnienia, jak i wskazania źródeł finansowania takiej operacji.

„Szczerze mówiąc, nie słyszałem argumentów, dlaczego należy to zrobić i z jakich środków należy to sfinansować, więc na obecnym etapie naprawdę nie mogę powiedzieć nic pozytywnego” — powiedział.

RZĄD: POMYSŁ WART DYSKUSJI

Pomysł wykupu wszystkich akcji Ignitis grupę wysunął lider partii „Świt Niemna” Remigijus Žemaitaitis. Premier Inga Ruginienė przyznała, że popiera tę inicjatywę, jednak podkreśliła, że wymaga ona szerokich konsultacji politycznych.

Podobnie wypowiedział się główny doradca prezydenta ds. polityki społecznej i gospodarczej Vaidas Augustinavičius. Według niego wykup akcji Ignitis grupę od prywatnych inwestorów byłby

obecnie przedwczesną i zbyt kosztowną inicjatywą.

GŁOS DROBNYCH INWESTORÓW

Zdecydowany głos w dyskusji zabrali również drobni akcjonariusze spółki. Ich zdaniem, ewentualny wykup musiałby się odbyć po cenie wyższej niż rynkowa.

„Gdyby cena wynosiła 30 euro, uznalibyśmy ją za dość uczciwą. Ale gdyby była taka jak obecna cena, to moim zdaniem nie byłaby zbyt uczciwa” — powiedział Giedrius Rumšys, jeden z akcjonariuszy, na antenie radia LRT.

Rumšys przypomniał, że akcje w chwili emisji w 2020 r. kosztowały 22,5 euro. Jego zdaniem, jeśli cena wykupu byłaby niższa od tej z pierwszej oferty publicznej, państwo mogłoby się spodziewać licznych pozwów.

Inny inwestor, Dalius Rudokas, uzależnia swoją decyzję o sprzedaży akcji od ewentualnej zmiany polityki dywidendowej spółki. „Czy zmieni się polityka dywidendowa? Jeśli tak, to wtedy rozważę tę kwestię” — powiedział.

Obecnie państwo kontroluje 74,99 proc. udziałów Ignitis grupę. Pozostałe 25,01 proc. znajduje się w rękach prywatnych inwestorów. ■

Opr. J.B. na podst. BNS

Decyzja o wykupie akcji spółki energetycznej Ignitis grupę przez państwo budzi kontrowersje i dzieli ekspertów oraz inwestorów **Fot. Jonas Balčiūnas, ELTA**

W rejonie wileńskim zrealizowano projekt, który zjednoczył wspólnoty

Tego lata wspólnota mieszkańców wsi Skaistery „Skaistė”, wraz z partnerami — wspólnotą wsi Kiwiszki „Kyvija”, wspólnotą mieszkańców Ławaryszek oraz Przychodnią Rejonu Wileńskiego — zrealizowała projekt „Aktywni, zdrowi i zrównoważona młodzież: wzmacnianie więzi i stylu życia”.

Latem w ramach projektu w Skaisterach, Kiwiszkach i Ławaryszkach odbywały się bezpłatne treningi siatkówki plażowej dla dzieci i młodzieży, prowadzone przez doświadczonych trenerów tej dyscypliny. Przez dwa miesiące ponad 70 młodych uczestników

miało możliwość nie tylko poznać techniki gry, ale też aktywnie i wartościowo spędzać czas wolny.

ŚWIĘTO SPORTU

Kulminacją projektu było Święto Sportu, zorganizowane 31 sierpnia w Skaisterach. Zgromadziło ono mieszkańców i gości na pełnym emocji, śmiechu i radości wydarzeniu. W konkurencjach drużynowych rywalizowało aż 17 drużyn, a wszyscy chętni mogli spróbować swoich sił w różnych aktywnościach — od zabaw do sportowych wyzwań.

Podczas święta sportu wszyscy chętni mogli spróbować swoich sił w różnych aktywnościach — od zabaw do sportowych wyzwań **Fot. organizatorzy**

Miłośnicy siatkówki plażowej rywalizowali w różnych kategoriach, osoby spragnione emocji testowały swoje umiejętności na rodeo byku, a sportowi entuzjaści brali udział w indywidualnych konkurencjach: zawodach koszykarskich oraz konkursach w piłowaniu kłody, w których sił próbowali zarówno mężczyźni, jak i kobiety. Finałem wieczoru były nagrody dla zwycięzców oraz taniec w pianie — idealne zakończenie lata.

Podczas wydarzenia odbyła się także wymiana zabawek dla dzieci — najmłodsi przynieśli wybrane, już nieużywane zabawki, które mogli wymienić lub sprzedać za symboliczną cenę. Była to świetna okazja do nauki dzielenia się, pierwszych kroków w przedsiębiorczości oraz kształtowania zasad świadomej konsumpcji.

DOSKONAŁY PRZYKŁAD WSPÓŁPRACY

Dużą wagę przywiązano również do zdrowia i profilaktyki. Lekarze z Przychodni Rejonu Wileńskiego dbali o bezpieczeństwo uczestników, udzielali porad na temat zdrowego stylu życia, przypominali o znaczeniu higieny jamy ustnej oraz mierzyli ciśnienie tętnicze wszystkim chętnym. W organizacji wydarzenia pomogła także gmina Mickunów.

Takie inicjatywy są niezwykle potrzebne, ponieważ zachęcają młodzież do aktywnego spędzania wolnego czasu, wzmacniają więzi między społecznościami i kształtują zdrowe nawyki. Ponadto tego typu projekty są doskonałym przykładem współpracy, kiedy różne organizacje łączą siły dla wspólnego celu — silniejszego, zdrowszego i bardziej zjednoczonego społeczeństwa.

Projekt finansowany jest ze środków EFRROW, budżetu państwa Republiki Litewskiej oraz Samorządu Rejonu Wileńskiego.

Renata Čižik,
przewodnicząca wspólnoty wsi
Kiwiszki „Kyvija”

Ukryte ryzyko popularnych tatuaży – co warto wiedzieć przed zabiegiem

Tatuaże zyskują popularność wśród młodych, a Litwa dogania pod tym względem Włochy i Szwecję. Mimo to pojawiają się obawy o ich bezpieczeństwo – choć nie potwierdzono związku z czerniakiem, badania wskazują, że mogą utrudniać jego wykrycie i wiązać się z innymi problemami onkologicznymi.

TATUAŻE UTRUDNIAJĄ WCZESNĄ DIAGNOZĘ

Czerniak jest jedną z najbardziej agresywnych form raka skóry. Wykryty na czas, może być prawie całkowicie wyleczony. Według badań w przypadku wykrycia we wczesnym stadium 15-letnia przeżywalność wynosi 98 proc., jednak opóźniona diagnoza oznacza gorsze rokowania. I właśnie dlatego tatuaże mogą stać się problemem.

„Tatuaże nie są wyrokiem, ale utrudniają nam pracę. Czarny lub jaszkrawy kolor tuszu maskuje wczesne zmiany skórne, dlatego czerniaka w takich miejscach wykrywamy później. A choroba ta jest podstępna – powodzenie leczenia zależy od tego, jak szybko zostanie zdiagnozowana” – mówi onkodermatolog, lekarz Viktoras Sidorovas.

Badania z 2025 r. wykazały, że czerniak rozwijający się na skórze pokrytej tatuażem jest wykrywany później, co obniża szanse przeżycia. Tusz i wzory utrudniają zauważenie zmian w wyglądzie znamienia, przez co diagnoza staje się trudniejsza zarówno dla pacjenta, jak i lekarza, który musi dokładnie analizować zamaskowane szczegóły.

OD SKÓRY DO WĘZŁÓW CHŁONNYCH

Chociaż naukowcy nie powiązali jeszcze bezpośrednio czerniaka z tatuażami, coraz więcej badań wskazuje na inne potencjalne zagrożenia. Atrament do tatuaży to nie tylko pigment. W zależności od kraju, w którym wykonuje się tatuaż, może zawierać rozpuszczalniki, konserwanty, metale ciężkie, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne – substancje uznane za rakotwórcze.

„Najgorsze jest to, że cząsteczki tuszu nie pozostają tylko w skórze.

„Zmiany w obrzękach są sygnałem ostrzegawczym. Jeśli obrzęk jest ukryty pod tuszem, ryzykujemy, że nie zauważymy na czas czerniaka” – mówi onkodermatolog Viktoras Sidorovas **Fot. Zenpr.lt**

Przemieszczają się one przez układ limfatyczny do węzłów chłonnych, gdzie mogą się gromadzić, powodować przewlekłe stany zapalne i stymulować nieprawidłowy rozrost komórek” – wyjaśnia Sidorovas.

Potwierdzają to również dane międzynarodowe. Niedawno przeprowadzona w Szwecji analiza kilku tysięcy osób wykazała, że osoby posiadające tatuaże miały o 21 proc. większe ryzyko zachorowania na chłoniaka. Badanie przeprowadzone w Danii wykazało, że tatuaże większe niż dłoń podwajają ryzyko zachorowania na chłoniaka, a niektóre badania wykazały, że osoby, które wykonały tatuaż przed ukończeniem 20. roku życia, są bardziej narażone na rzadki nowotwór krwi – nowotwory szpikowe. Choć dane są obserwacyjne i nie potwierdzają związku przyczynowego, sugerują wpływ tatuaży na zdrowie.

CO POWINIEN WIEDZIEĆ KAŻDY?

Przy planowaniu tatuażu należy unikać dwóch kluczowych błędów:

nie tatuować znamion ani ich okolic oraz nie zakrywać blizn po czerniaku. Tusz może utrudnić zauważenie zmian skórnych, a zakrycie blizny może opóźnić wykrycie nawrotu choroby, co ma istotne znaczenie dla skutecznego leczenia.

Dla osób z tatuażami ważne są trzy zasady: chronić skórę przed słońcem, regularnie obserwować tatuaże i pieprzyki oraz skonsultować się z lekarzem przed ich usunięciem. Promienie UV i laser mogą uwalniać szkodliwe substancje z pigmentów, zwłaszcza czerwonych i pomarańczowych, co nadal jest przedmiotem badań.

„Tatuaż nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla życia, ale staje się dodatkowym wyzwaniem zarówno dla pacjenta, jak i lekarza. Dlatego świadomy wybór, ostrożność i regularne kontrole są najważniejszymi kwestiami, o których powinien wiedzieć każdy, kto ma tatuaż lub rozważa jego wykonanie” – podsumowuje onkodermatolog Viktoras Sidorovas.

Opr. J.B. na podst. inf. Zenpr.lt

Mury, które były świadkami cierpienia. Warszawskie Muzeum Więzienia Pawiak

Pawiak — miejsce, przez które w latach 1939-1944 przeszło ok. 100 tys. osób — członków ruchu oporu, cywilów, inteligencji, duchownych, Żydów oraz kobiet i młodzieży. Jest to jedno z najbardziej symbolicznych miejsc związanych z historią okupowanej Warszawy.

Dawne więzienie, którego mury były świadkami cierpienia, heroizmu, oporu i śmierci tysięcy Polaków, dziś pełni rolę muzeum i miejsca pamięci. Przeszłość tego obiektu to historia martyrologii narodu polskiego, ale również lekcja patriotyzmu, odwagi i niezłomności. Teraźniejszość Pawiaka to kontynuacja tej misji poprzez działania edukacyjne, upamiętniające i wychowawcze.

WIĘZIENIE PRZY UL. PAWIEJ

Więzienie Pawiak powstało w latach 30. XIX w., w czasach Królestwa Polskiego, będącego częścią Imperium Rosyjskiego. Obiekt zaprojektowany przez Henryka Marconiego i Stefana Balińskiego miał początkowo pełnić funkcję nowoczesnego, centralnego więzienia kryminalnego dla mężczyzn. Nazwa Pawiak pochodzi od ulicy Pawiej, przy której obiekt się znajdował.

Już w czasach zaborów więzienie było miejscem przetrzymywania więźniów politycznych — uczestników powstań narodowych, członków organizacji konspiracyjnych, opozycjonistów wobec carskiego reżimu. W czasie I wojny światowej i odzyskiwania niepodległości w 1918 r. Pawiak pełnił funkcję więzienia państwowego II Rzeczypospolitej, aresztowano tu zarówno przestępców kryminalnych, jak i politycznych.

TRAGICZNA SŁAWA

Jednak największą i najtragiczniejszą sławę Pawiak zyskał w czasie II wojny światowej. Po wkroczeniu Niemców do Warszawy we wrześniu 1939 r. więzienie zostało przejęte przez gestapo i przekształcone w centralne więzienie śledcze dla całego Generalnego Gubernatorstwa. W latach 1939-1944 przez Pawiak przeszło około 100 tysięcy osób —

■ Muzeum organizuje wystawy czasowe i liczne spotkania z historykami

■ Więzienie Pawiak powstało w latach 30. XIX w., w czasach Królestwa Polskiego, będącego częścią Imperium Rosyjskiego

członków ruchu oporu, cywilów, inteligencji, duchownych, Żydów, a także kobiet i młodzieży. Więźniowie byli brutalnie przesłuchiвани, torturowani, wywożeni na egzekucje do lasów podwarszawskich (m.in. do Palmir) lub do obozów koncentracyjnych, głównie do Auschwitz.

Wśród więzionych i zamordowanych na Pawiaku znalazły się postacie zasłużone dla walki o wolność Polski — m.in. Jan Bytnar „Rudy” z Szarych Szeregów, poeta Władysław Sebyła, czy kurierki i sanitariuszki Armii Krajowej. Szczególnie dramatycz-

na była sytuacja w czasie Powstania Warszawskiego, kiedy Niemcy zaczęli masowo likwidować więzienie. 21 sierpnia 1944 r., po egzekucji ostatnich więźniów, Niemcy wysadzili budynek Pawiaka w powietrze.

PAWIAK PO WOJNIE

Po wojnie z Pawiaka pozostały jedynie ruiny. W latach 50. XX w. z inicjatywy byłych więźniów i środowisk kombatanckich podjęto decyzję o upamiętnieniu tego miejsca.

22.>>

W 1965 r. otwarto Muzeum Więzienia Pawiak, będące oddziałem Muzeum Niepodległości w Warszawie. Na ekspozycję muzealną składają się zachowane fragmenty oryginalnych murów, cele więzienne, przedmioty codziennego użytku należące do więźniów, dokumenty, zdjęcia i relacje świadków.

Szczególnym symbolem Pawiaka jest Drzewo Pamięci – metalowy posąg wiernie odtwarzający więz, który rósł przed wejściem do więzienia i na którym rodziny zamieszczały tabliczki z nazwiskami zamordowanych bliskich. Dziś drzewo to jest pokryte setkami takich tabliczek, stanowiąc poruszający pomnik ofiar.

Muzeum organizuje wystawy czasowe, spotkania z historykami, warsztaty edukacyjne, projekcje filmów i wydarzenia rocznicowe. Ekspozycja stała została zaprojektowana tak, by wprowadzać zwiedzających w atmosferę więzienną – z odgłosami krzyków, czytanimi listami, ciemnością i surowością pomieszczeń. Ma to nie tylko ukazać realia okupacji, ale i pobudzić empatię oraz refleksję nad wartością wolności i godności człowieka.

ZNACZENIE WYCHOWAWCZE

Pawiak jako miejsce pamięci ma ogromne znaczenie wychowawcze – zarówno w edukacji formalnej, jak i pozaformalnej. Muzeum odgrywa rolę przestrzeni, w której historia staje się doświadczeniem emocjonalnym i moralnym. Młodzież szkolna, studenci i dorośli odwiedzający to miejsce mają szansę zetknąć się z autentycznym świadectwem cier-

■ Muzeum organizuje wystawy czasowe, także na zewnątrz

pienia i heroizmu, które wykracza poza abstrakcyjne daty i wydarzenia podręcznikowe.

Rola wychowawcza Pawiaka polega przede wszystkim na: kształtowaniu postaw obywatelskich i patriotycznych – przez ukazanie losów osób, które poświęciły życie za wolność i godność narodu; edukacji o wartościach demokratycznych i prawach człowieka – poprzez pokazanie, do czego prowadzi brak wolności, represje polityczne i totalitaryzm; rozwijaniu empatii i wrażliwości społecznej – dzięki bezpośredniemu kontaktowi z historią więźniów i ich rodzin; przestrzeganiu przed powtórką historii – poprzez analizę mechanizmów przemocy państwowej, propagandy, nienawiści i obojętności społeczeństw; budowaniu tożsamości narodowej i pamięci zbiorowej – Pawiak jest jednym z filarów pamięci o II wojnie światowej w świadomości Polaków.

Muzeum współpracuje z nauczycielami, tworzy scenariusze lekcji, prowadzi warsztaty tematyczne, lek-

cje muzealne oraz projekty międzynarodowe. W ramach tych działań podkreśla się rolę świadków historii, których relacje są najcenniejszym źródłem edukacyjnym i moralnym.

Choć historia Pawiaka to przede wszystkim opowieść o cierpieniu i brutalności, jest to także miejsce ukazujące siłę ducha, solidarność i niezłomność człowieka wobec zła. Mimo straszliwych warunków i okrucieństwa okupanta wielu więźniów zachowywało godność, pomagało sobie nawzajem, walczyło w podziemiu, przekazywało informacje i nie traciło nadziei. Dziś Pawiak jako miejsce pamięci uczy odwagi cywilnej, szacunku dla historii i odpowiedzialności za przyszłość. Jest ostrzeżeniem przed powtórką tragedii, ale też świadectwem tego, że nawet w najciemniejszych czasach ludzie potrafią zachować człowieczeństwo. W tym sensie rola wychowawcza Pawiaka jest nie do przecenienia.

Leszek Wątróbski

Fot. autor

■ Zdjęcia więzionych

Tak, tak, piękna jesień! I wszystko wydawałoby się jest tak, jak powinno być, tylko tak jakby trochę mniej głosów, szmerów, odgłosów, dźwięków... No i oczywiście brakuje upiększenia naszych pól i łąk – długonogich bocianów!

Gdzie się podziały bociany?

Wyobraźcie sobie, że bociany są odporne na zimno. I nie ze strachu, że zmarzną wyruszają w daleką drogę do ciepłych krajów. Przemierzają, nawet przez miesiąc lub dwa, tysiące kilometrów, na wiosnę znowu do nas wrócić i powiększyć w gnieździe bocianią rodzinę. Nie zimno wygania bociany tak daleko,

lecz brak pożywienia. Kiedy ziemia zamarza i pada śnieg, bocianom trudno znaleźć lub zdobyć coś do jedzenia. Lecą więc do Afryki – tu w czasie zimy mają dostatecznie dużo pokarmu. A dlaczego zostają tam tylko dwa miesiące? Wygania je stamtąd susza, która – jak mróz zimą – jest powodem braku pożywienia.

Skąd się biorą zdjęcia?

Nie byłoby zdjęć, gdyby nie aparaty fotograficzne – to oczywiste. Ale czy wiecie, jak one działają? Aparaty w komórce, tablecie czy takie, którymi posługują się Wasi rodzice lub fotoreporterzy, działają podobnie. Przeczytajcie – jak.

1. Uśmiech proszę!

Wystająca z aparatu część, którą kierujemy w stronę fotografowanej osoby, to obiektyw. Kryje się tu co najmniej jedno szkiełko. To soczewka powiększająca, przybliżająca obraz. Przez nią musi przejść światło (obraz), zanim wpadnie do aparatu.

2. Pstryk!

Co się dzieje, kiedy wciskamy pstryczek aparatu? Na bardzo, bardzo krótko migawka podnosi się. Na cząsteczkę sekundy wpada do aparatu światło. To tak, jakby do wnętrza aparatu został wpuszczony ze światłem obrazek, który chcemy sfotografować.

3. Mamy to!

Ten obraz (światło), który wpadł do aparatu, przechodzi przez przesłonę. Potem trafia na matrycę (lub kliszę) bardzo czułą na światło. Obraz, który „wpuściliśmy” do aparatu, zostaje właśnie na matrycy. Matryca składa się z wielu małych elementów – pikseli. Dzięki tej budowie światło padające na matrycę zamieniane jest na dane cyfrowe i zapisywane w pamięci jako zdjęcie. Lubicie robić zdjęcia? :)

Gry i zabawy. ALE UBAW!

Kreatywność z nutą współzawodnictwa i – jest ciekawy przerywnik na niemal każdą sytuację. Wystarczy wymyślić... jedno zdanie...

W tej grze trzeba podzielić się na grupy – im mniejsze – tym lepsze (2-3-osobowe). Następnie, np. w gazecie czy książce, ołówkiem losujecie słowo – a teraz odwrotnie: im dłuższe – tym lepsze. Niech będzie to „kasztanowiec”. Zadaniem zespołów jest stworzyć zdanie, których wyrazy będą zaczynały się na litery podanego wyrazu. A więc może to być zdanie typu:

„Kanapka Alberta Szybko Została Trafiona Automobilem Na Oleju Winogronowym I Elektrycznej Cysternie”.

Można założyć, że zazwyczaj zdania te nie będą bardzo sensowne (jak widać w powyższym przykładzie). Zdania te muszą mieć logiczną konstrukcję, nie muszą mieć sensu. Dzięki temu dostarczy się wszystkim dużo śmiechu oraz wyćwiczenia umysłu, żeby wymyślić pasujący opis do danego wyrazu.

Pamiętajmy, żeby ograniczyć czas jednej rundy. Im mniej czasu, tym lepiej.

Wesołej zabawy!

Jesienne przysłówia

Czego lipiec i sierpień nie dowarzy, tego wrzesień nie usmaży.

Czym dłużej jaskółki we wrześniu zostają, tym dłużej piękne i jasne dni bywają.

Gdy łagodna jesień trzyma, będzie krótka, ostra zima.

Jak już wrzesień nie przysporzy, nie masz lepiej, tylko gorzej.

Gdy jesień zamglona zima zaśnieżona.

Ile razy przed nowiem w październiku śnieg spadnie, tyle razy wśród zimy odwilży przypadnie.

Mądralińskie pogaduszki

Co to znaczy, gdy ktoś znajdzie cztery podkowy?

- To znaczy, że gdzieś koń biega na bosaka.

Ilu prawdziwych mężczyzn potrzeba do wkręcenia żarówki.

- Ani jednego, prawdziwy mężczyzna nie boi się ciemności.

Dlaczego orkiestra nie gra na moście?

- Bo most to nie instrument!

Czary – mary – trochę magii. ZNIKAJĄCY PIENIĄŻEK

Przygotowania:

Potrzebne Wam będą: szklanka, ściereczka, cent, dwie białe kartki, klej i ołówek. Kiedy będziecie mieli już to pod ręką, to postawcie szklankę dnem do góry na kartce papieru i odrysujcie koło. Następnie wytnijcie kształt tego koła i przyklejcie go delikatnie do brzegu szklanki.

A teraz pora na pokaz!

ABRAKADETA – oto moneta!

ABRAKADEMA – i już jej nie ma!

ABRAKADEST – i znowu jest!

Pokaz:

Postawcie szklankę dnem do góry na drugiej kartce papieru, a obok niej połóżcie 1 cent. Przykryjcie szklankę ściereczką lub jakąś serwetką i przestawcie ją na moment. Kiedy uniesiecie ściereczkę, wszyscy zobaczą, że moneta znikła. Przed uniesieniem ściereczki powinniście upewnić się, czy szklanka na pewno zakryła pieniążek. Jeśli nie, przesuniecie ją odpowiednio. W taki sam sposób możecie odczarować znikający pieniążek.

Aromatyczna zupa ze świeżych pomidorów

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Ugotowana na kurczaku, z mnóstwem świeżych warzyw, z makaronem domowym, zaprawiona śmietaną. Taka zupa najlepsza jest teraz, gdy wszystkie cenne witaminy jeszcze możemy „zrywać” wprost w ogrodzie i wzmacniać w ten sposób swoją odporność, zanim nastąpi zimny sezon.

Składniki:

- 500 g mięsa z kurczaka
- 2 marchewki
- 2 pietruszki
- kawałek selera
- 1 opalona cebula
- liść pora
- nać selera
- świeży lubczyk
- 1 łyżka zielonej natki pietruszki
- 1 kg pomidorów
- 5 łyżek śmietany 30 proc.
- 1 liść laurowy
- 2-3 ziela angielski
- 1 łyżka mąki pszennej
- 1 łyżka masła
- sól
- pieprz

Wykonanie:

Mięso z kurczaka umyć, zalać wodą i zagotować. Zebrać szu-

Sezon na pomidory w pełni, dlatego w dzisiejszej propozycji — zupa pomidorowa ze świeżych pomidorów. Jest bardzo aromatyczna, smaczna i zdrowa.

Fot. Freepik

mowiny, dodać przyprawy i wolno gotować (tak jak rosół). Dodać obrane warzywa, opaloną cebulę i zielone liście warzyw: pora, selera i lubczyku.

Pomidory umyć, odrzucić uszkodzone i pokroić na mniejsze kawałki. Na patelni rozgrzać masło, dodać pokrojone pomidory i dusić, aż będą miękkie. Potem

je zmiksować lub przetrzeć przez sitko, a następnie dodać do zupy. Wszystko razem chwilę pogotować. Zupę zaprawić, mąkę rozrobić z wodą i dodać do zupy. Doprawić do smaku solą i pieprzem, a na koniec dodać śmietanę, zagotować i posypać drobno pokrojoną zieloną pietruszką. Podawać z makaronem, ryżem lub lanymi kluskami. ■

Pyszna cukinia smażona w cieście

Cukinia smażona w cieście to pyszna przekąska, u mnie jedzona także na obiad z dodatkiem sałaty, mizerii czy pomidorów.

Bardzo prosty i szybki przepis. Ciasto do panierowania cukinii — to ciasto naleśnikowe z dodatkiem jogurtu.

Składniki:

- 1 młoda cukinia
- 1 jajko
- 4 łyżki mąki
- 4 łyżki gęstego jogurtu
- sól
- pieprz
- oregano
- tłuszcz do smażenia

Wykonanie:

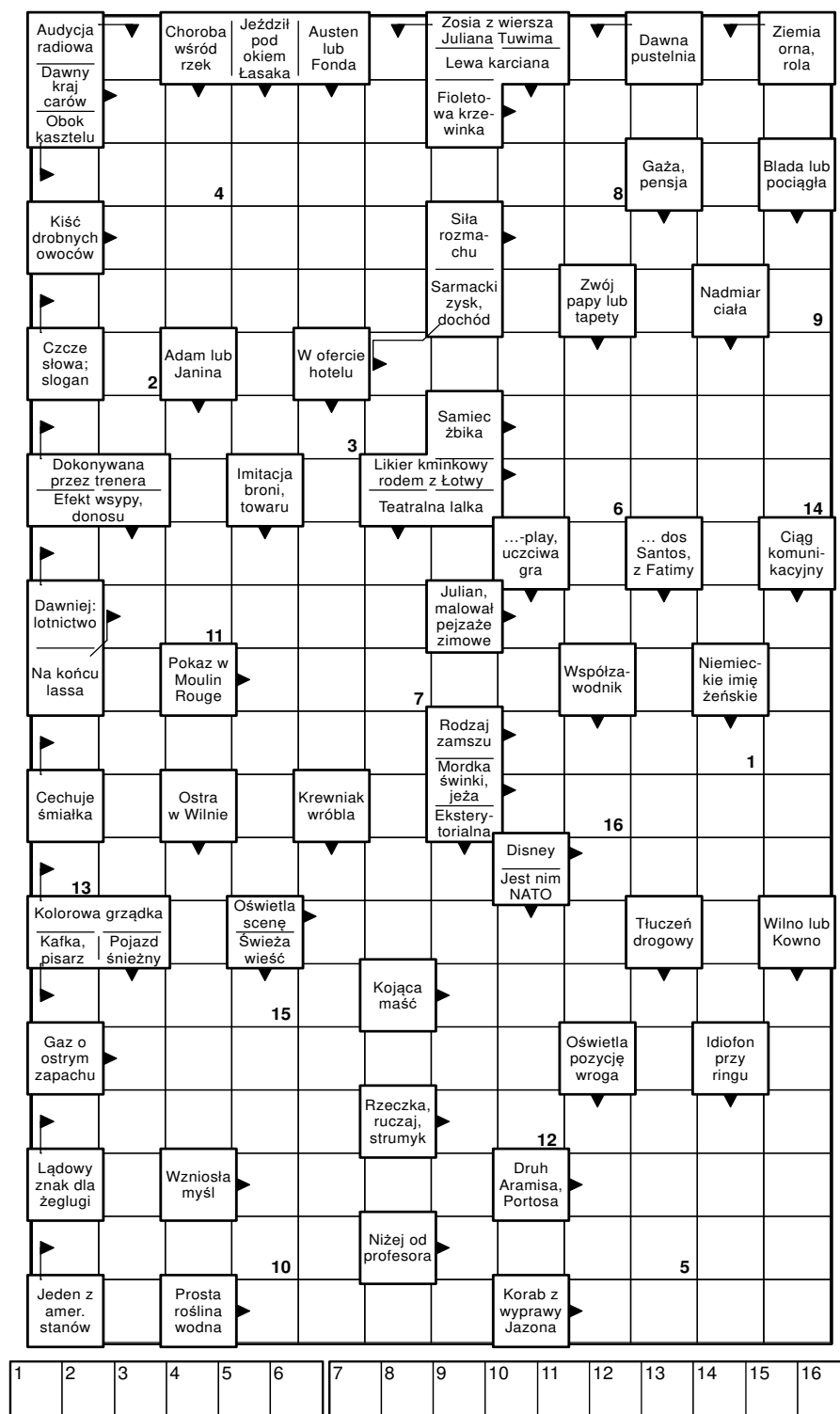
Cukinii młodej nie trzeba obierać, wystarczy ją po prostu umyć i pokroić w plastry grubości około 1,5 cm, i trochę posolić z obydwu

Fot. autorka

stron. Zostawić na chwilę, aby cukinia puściła sok. W tym czasie przygotować ciasto: jajko rozmieścić różgą z jogurtem, dodać trochę soli, pieprzu i oregano, wsypać mąkę, wymieszać.

Ciasto powinno być gęste. Na patelni rozgrzać olej lub klarowane masło. Każdy kawałek cukinii obtoczyć z każdej strony w cieście, a następnie smażyć przez 1-2 minuty na rumiano z każdej strony. Usmażoną cukinię wyjąć na talerz wyłożony ręcznikiem papierowym, aby pozbyć się nadmiaru tłuszczu, a następnie od razu podawać, póki gorąca — wtedy jest najlepsza. ■

– Nie bardzo. Reflektor, zde-
rzak i maska.

ZHPnL zacieśnia współpracę z „KW”

We czwartek 4 września w redakcji „Kuriera Wileńskiego” odbyło się spotkanie robocze z harcerzami Związku Harcerstwa Polskiego na Litwie. Rozmawiano o możliwościach współpracy i priorytetach obu stron.

Do redakcji „Kuriera Wileńskiego” z upoważnienia zarządu ZHPnL przyszły dwie harcerki z Działu „Harcerskie Drzewo”. Jest to dział odpowiedzialny za promocję, media społecznościowe oraz kontakt z mediami. Druhny Gerda Kisarewska i Agnieszka Sidorowicz opowiedziały redakcji o specyfice promocji działalności harcerskiej.

Ustaliliśmy obszary współpracy. To m.in. popularyzowanie działalności harcerskiej, dokumentowanie inicjatyw, a także wsparcie merytoryczne i szkoleniowe redakcji dla Działu „Harcerskie Drzewo”.

„Zawsze są obszary działalności do doskonalenia, więc będzie to ekscytująca współpraca. Na pewno oczekiwania są duże, abyśmy współpracowali, także ze strony Zarządu Głównego ZHPnL. Nawet młodszy harcerze pamiętają, że »Kurier« i harcerze aktywnie współpracowali, wydając gazetkę harcerską »Czuwaj!« — skomentowała dla „Kuriera Wileńskiego” druhna Gerda Kisarewska.

Wspomniana gazetka „Czuwaj!” przez wiele lat była dodatkiem do codziennego wydania „Kuriera Wileńskiego”.

Redakcję odwiedziły druhny Gerda Kisarewska i Agnieszka Sidorowicz (pierwsze od lewej) Fot. Apolinary Klonowski

skiego”. Harcerki wzięły ze sobą niektóre archiwalne wydruki wspomnianej gazetki. Żartowaliśmy, że zamieszczony w jednym z wydań „słowniczek harcerski” na pewno wzbudziłby dzisiaj sporo kłopotów, niektóre słowa mogą być już zapomniane.

„Mam nadzieję, że współpraca będzie owocna, bo w przyszłości plany są naprawdę ambitne. Najważniejsze to nauczyć się przekazywać wiedzę i kontakty także dla tych, którzy przyjdą po nas, bo w harcerstwie jest duża rotacja,

taką mamy specyfikę działalności” — zauważa Agnieszka Sidorowicz.

Związek Harcerstwa Polskiego na Litwie zaczął powstawać na fali odrodzenia narodowego w 1989 r. Pierwsi instruktorzy przyjeżdżali z Polski, aby tutaj pomagać zakładać pierwsze jednostki. Co roku w ramach akcji „Betlejemskie Światło Pokoju” harcerze odwiedzają redakcję „Kuriera Wileńskiego” w okolicach świąt Bożego Narodzenia, aby podzielić się przesłaniem pokoju i miłosierdzia.

Redakcja

Okładka „KW” wyjątkowo czarno-biała. To nie przypadek

Czytelnicy „Kuriera Wileńskiego” otrzymali ostatnie numery z czarno-białą okładką. Dla starszych Czytelników może to przywoływać wspomnienia, tak dla czytelników młodszych to zaskoczenie.

To wynik usterek, nad którymi pracujemy. Drukujemy na kilku maszynach, na wszelki wypadek są też maszyny zapasowe. Niestety tym razem usterki wystąpiły we wszystkich maszynach, za co Czytelników przepraszamy.

„Kurier Wileński” ma zaszczytny status jedynej gazety na Litwie, także wśród litewskich gazet, oraz jedynej pisma dotyczącego Wilna. Niewątpliwie, jako redakcja jesteśmy z tego dumni, taki stan zawdzięczamy elastyczności i umiejętności znajdowania oszczędności.

Nasza praca jest specyficzna — ponieważ łatwiej udowodnić jest czyjaś winę, niż czyjaś zasługę, gdy już jest dobrze — niemniej cieszymy się, że Czytelnicy nas doceniają, ale też od nas wymagają.

To dobry moment, aby przypomnieć, że to ludzie „Kuriera” są największym skarbem, nie maszyny. Ludzie ci — dziennikarze, ale nie tylko — są naprawdę niezastąpieni, dostosowali się do pracy w bardzo trudnych warunkach. Dzięki wypracowanej elastyczności polska gazeta się ukazuje i dzięki temu kolorowy druk wkrótce wróci do naszych Czytelników.

Dzięki drukowanym wydaniom budujemy opiniotwórczość tam, gdzie internet i nowoczesne nośniki nie sięgają. Na biurkach polityków, decyden-

tów, ambasadorów, w samolotach europosłów i podczas burzliwych spotkań, gdzie rolki z Facebooka nie wyświetlisz, ale gazetę położysz. Doceniają to nasze szkoły, które wciąż działają i działać będą, mimo wielu perypetii. Doceniają to organizacje społeczne, dla których staramy się być wsparciem nie tylko medialnym, ale także merytorycznym.

Dziękujemy wszystkim Partnerom, Sponsorom, a w szczególności Czytelnikom, bez których nasza praca byłaby jałowa. Nie możemy obiecać, że kolory z okładki już nigdy nie znikną — ale obiecujemy, że dołożymy wszelkich starań, aby te kolory tam były. Wszak Wileńszczyzna jest zbyt piękna, aby ją ograniczać do odcieni szarości.

Redakcja „Kuriera Wileńskiego”

Kolejne spotkanie PSML w redakcji. Poprzedziło ważną konferencję

5 września w redakcji „Kuriera Wileńskiego” odbyło się spotkanie robocze z Polskim Stowarzyszeniem Medycznym na Litwie. Był to efekt zacieśniającej się współpracy.

Jedna z uczestniczek zwróciła szczególną uwagę na poznanie procesu, który przyczyni się do popularyzacji działalności stowarzyszenia w społeczności Polaków na Litwie.

WSPÓŁPRACA PSML-KW

Spotkanie odbyło się w konstruktywnej atmosferze i pozwoliło wymienić się doświadczeniem. Nie jest to pierwszy epizod współpracy naszej redakcji z PSML-em. Patrycja Balcewicz z zespołu redakcyjnego stowarzyszenia zwróciła uwagę na cel takiego spotkania.

„Aby skutecznie popularyzować działalność Polskiego Stowarzyszenia Medycznego na Litwie, nauczyliśmy się, jak pracować ze zdjęciami oraz mieliśmy okazję wymienić się doświadczeniem, co pozwoliło nam lepiej zrozumieć nasze możliwości” — podkreśliła Patrycja Balcewicz, członkini zespołu redakcyjnego PSML.

W KIERUNKU PRACY Z MEDIAMI

Z kolei Izabela Orłowska zwróciła uwagę na współpracę PSML-u z mediami.

„Dzisiejsze spotkanie okazało się niezwykle wartościowe dla naszego stowarzyszenia: zdobyte kompetencje z pewnością ułatwią nam organizację pracy, planowanie wydarzeń, ich dokumentowanie oraz współpracę z mediami. Szczególnie istotne było opanowanie procesu tworzenia komunikatów, zapoznanie się z zasadami fotografii oraz obróbki zdjęć, co znacząco podnosi nasze umiejętności” — powiedziała uczestniczka spotkania, koordynatorka medialna PSML Izabela Orłowska.

PSML przygotowuje się obecnie do konferencji międzynarodowej dla młodych polskich medyków ze świata, która odbędzie się w listopadzie w Wilnie. „Kurier Wileński” objął wydarzenie patronatem medialnym.

Redakcja

„Kurier Wileński” współpracuje z zespołem redakcyjnym PSML-u
Fot. Apolinary Klonowski

„Owoce, warzywa i mleko”: program przedłużony

Od 1 października dzieci w przedszkolach i szkołach podstawowych będą nadal objęte programem promującym zdrowe odżywianie, obejmującym dystrybucję owoców, warzyw oraz mleka i jego przetworów. P. o. ministra rolnictwa Ignas Hofmanas zatwierdził plan finansowania programu na rok szkolny 2025–2026. Na realizację przeznaczono 5,33 mln euro, z czego 2,1 mln euro pochodzi z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji. Celem programu jest zwiększenie udziału warzyw, owoców i produktów mlecznych w diecie dzieci oraz kształtowanie pozytywnych nawyków żywieniowych i świadomości ekologicznej. Program ma charakter dobrowolny i obejmuje ponad 1,4 tys. placówek wychowawczych. Łącznie objętych nim jest ponad 230 tys. dzieci.

W ramach programu dzieci otrzymują jabłka, marchew, gruszki, soki, mleko pitne oraz produkty mleczne, takie jak jogurt i ser. Dostarczane produkty muszą być ekologiczne, w okresie przejściowym do ekologii lub zgodne z krajowym systemem jakości żywności „Kokybė” (pol. Jakość). Program ma na celu zwiększenie udziału owoców i warzyw oraz mleka i produktów mlecznych w diecie dzieci oraz uświadomienie im pozytywnego wpływu spożywania tych produktów na zdrowie.

Integralną częścią inicjatywy jest edukacja. W ostatnich latach opracowano i rozprowadzono podręczniki „Auk sveikas, vaike” („Bądź zdrowe, dziecko”) oraz „Gera! daryk – maistą taupyk” („Rób dobrze – oszczędzaj żywność”), które uczą dzieci zasad zdrowego odżywiania i oszczędnego korzystania z żywności. Organizowane są również lekcje i quizy tematyczne. Z łącznej kwoty budżetu 5,1 mln euro przeznaczono na dystrybucję produktów, a 236 tys. euro na działania edukacyjne i informacyjne. Ministerstwo zaprasza rolników i producentów żywności ekologicznej do udziału w programie jako dostawcy.

Opr. J. B. na podst. inf.
Ministerstwa Rolnictwa

6.45 Studio Wilno
7.05 Małe wielkie pytania
7.30 Piękno, zgłoś się!
7.55 Ziołowa apteka
8.05 Moje zdrowie
8.20 Zakochaj się w Polsce
8.45 Klub u redaktorów
9.35 „Sensacje XX wieku”
10.25 Gra słów
10.50 Słownik polsko@polski
11.15 Małe wielkie pytania
11.30 Zagadki zwierzogromadki
11.45 Rola życia
12.10 S. „Warto kochać”
13.00 Info Wilno
13.05 One. Kobieci kultury
13.30 Panorama litewska
13.35 Anna Dymna – spotkajmy się
14.00 Muzyka w sieci
14.20 „Czesław Niemen” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Raport naukowy
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Małe wielkie pytania
17.30 Szkoła z Kleksem Bystrzakiem
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Pielgrzymi Nadziei
18.45 Strona po stronie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Niezwykłe miejsca
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Krucjata”
21.50 Rola życia
22.15 Zakochaj się w Polsce
22.40 One. Kobieci kultury
23.05 Na sygnale
23.30 Info Wilno

00.45 Studio Wilno
00.05 Sensacje XX wieku
00.50 Pielgrzymi Nadziei

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02, **6.40**, **7.07**, **3.37**, **8.07**, **8.40** Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.45 S. „Krzyk o pomoc”
10.30 S. „Dzielnica dużego miasta”
11.25 S. „Morderstwo na północy”
12.15 „Zgadnij i odgadnij”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Pomocy! Kupiliśmy wioskę”
14.00, **15.00**, **16.00**, Wiadomości
14.20, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.30 S. „Obietnica”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Nierozstrzygnięte spory historyczne”
22.30 S. „Babilon Berlin”
23.25 S. „Dzielnica dużego miasta”
00.15 Euromaxx

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Obiecany”
8.00 „Pani chłopka”
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżniczka Kopciuszek
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „Jeśli pokochasz”

16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Detektywi muzyczni
21.00 „Niebezpieczne związki”
21.30 Wiadomości
22.30 „Zamach” film fab.
00.15 S. „FBI”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „LRT forum”
7.00 „Historie rzeczy”
8.00 Co jest lepsze, sąsiedzie?
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Drogi Boga są nieznane
12.00 S. dok. „Cuda ludzkiego ciała”
12.45 „Sekrety mózgu”
12.55 „Oblicza dzielnic wileńskich. Markuści” film dok.
13.25 Dajmy czadu!
14.30 „Zgadnij i odgadnij”
15.00 Kuchnia Beaty
16.00 To jest mój ogród.
16.30 Dzikie świat Eglé
17.30 Styl
18.25 S. „Niezwyciężony”
18.50 Eliminacje do Mistrzostw Europy UEFA U21. Grupa H. Litwa – Węgry
21.00 LRT PLUS dokumentyka
21.30 S. „Sisi”
22.30 „Piękna i potężna Litwa”
23.00 Wstęp wzbroniony.
23.30 „Drogi Boga są nieznane”
00.00 S. „Obietnica”

6.00 „La Maistas. Italija”
7.00 S. dok. „Historie, które zmieniły Litwę”
8.30 „Szczęście tkwi w (nie)pieniądzach”

9.00 „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Napisała: Morderstwo”
12.00 S. „Droga do domu”
14.00 S. „Miłość jest moim życiem”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
16.50 Koszykówka
19.00 TV3 wiadomości
19.30 „Miasto lub wieś”
20.50 Koszykówka
23.00 „Einsatz in den Alpen” dramat
01.00 S. „Diabły”

6.10 „Zasady mojej kuchni”
7.30 „Ale numer!”
8.00 Wojny kupujących
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „MacGyver”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Pod pokładem”
21.00 „Suma wszystkich strachów” thriller
23.25 „Tokariew. Zabójca z przeszłości” thriller

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Litwa świata
8.00 S. „Scho-dy do nieba”
9.00 S. dok. „Agenci sprawiedliwości”
10.00 S. „Mosty naszego życia”
11.00 S. „Stary”
12.30 Wszystko jest mierzone
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”

15.00 S. „Aleksandra”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Scho-dy do nieba”
21.25 S. „Mosty naszego życia”
23.00 Reporter
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

6.10 S. „Chicago Fire”
7.55 S. „Cobra 11”
9.00 „Egazy dugnas”
9.30 „Gwiazdy lombardu”
10.00 „Pod pokładem. Seszele”
11.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
12.00 „Domy warte miliony”
13.00 S. „Komisarz Alex”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Główna wskazówka”
16.00 S. „Chicago Fire”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Pod pokładem. Seszele”
20.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
21.00 „Siła taktyczna” dramat
22.40 „Yellowstone”
23.40 „Główna wskazówka”
00.35 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”

6.00 S. „Wybacz nam nasze grzechy”
7.00 „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Przeznaczenia”
10.00 S. „Detek-

tyw Rizzoli"

11.00 S. „Einstein"**12.00** S. „Kryminalne umysły"**13.00** S. „Prawo i porządek"**14.00** S. „Straż Pożarna Chicago"**15.00** S. „Anupamaa"**15.50** S. „Wędruję w czyjejś miłości"**17.00** S. „Niewidoma"**18.00** S. „Detektyw Rizzoli"**19.00** S. „Kryminalne umysły"**20.00** S. „Prawo i porządek"**21.00** S. „Nie zabijaj"**23.10** „Straż Pożarna Chicago"**00.05** S. „Kassandra"**05.50** S. „Wichrowe wzgórze"**06.50** S. „Akacyjowa 38"**08.00** „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"**08.30** „Kościół z bliska"**09.00** Serwis Info**09.25** S. „Za-raz wracam"**10.05** S. „Ranczo"**11.00** S. „Komisarz Alex"**12.00** S. „Ojciec Mateusz"**13.00** Serwis Info**13.10** „Agrobiznes"**13.35** „Magazyn Rolniczy"**13.55** „Europejska Amazonia"**15.00** S. „Wichrowe wzgórze"**16.00** Serwis Info**16.15** Reporterzy**16.35** „Gra słów. Krzyżówka"**17.05** S. „Dziedzictwo"**18.00** „Teleexpress"**18.30** „Jaka to melodia?"**19.10** „Klan"**19.45** S. „Akacyjowa 38"**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.30** S. „Za-raz wracam"**22.10** „Morderstwa w

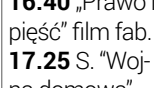
Figeac" film kryminalny

23.50 Magazyn

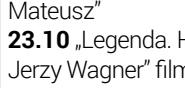
Ekspresu Reporterów

07.15 „Muzyczne poranki"**08.00** „Tamte lata, tamte dni"**08.40** „Podróż z historią"**09.20** „Sposób na... Niziurskiego"**10.00** S. „Wojna domowa"**11.45** „Różowa Pantera kontratakuję" komedia**13.40** „Blue Note Records. Więcej niż muzyka" film dok.**15.15** „Dekalog Dziesięć" film TVP**16.40** „Prawo i pięść" film fab.**17.25** S. „Wojna domowa"**19.20** „20 x 20 Lat TVP Kultura"**19.55** „Gołas, abso-lutnie!" film dok.**21.00** „Prezent"

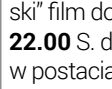
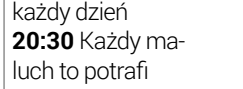
"spektakl

22.30 „Książę przy-pływów" dramat**00.55** 20 x 20 lat TVP Kultura**07.00** „Panorama"**07.35** „Pożyteczni.pl"**08.00** „Rączka gotuje"**08.30** „Pytanie na śniadanie"**12.40** „Nad Niemnem. Za wschodnią granicą"**13.00** „Serwis Info"**13.10** S. „Ranczo"**15.00** „Reportaż"**15.20** „Utracony świat. W poszukiwaniu Horsta Bienka"**16.00** Serwis Info**16.10** „Historia kuchni polskiej"**17.00** S. „Pan Mama"**17.30** S. „Barwy szczęścia"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Gra słów. Krzyżówka"**18.50** „Te-

leexpress Extra"

19.15 „Twarze Beksińskiego"**19.45** „Panorama"**20.10** „Wschód"**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** Pytanie dnia**21.25** S. „Ojciec Mateusz"**23.10** „Legenda. Hubert Jerzy Wagner" film dok.**00.10** „Panorama"**08.25** „Był taki dzień"**08.28** S. dok. „Od-naleźć Zaginione"**08.50** „Flesz historii"**09.05** S. „Wojen-ne dziewczyny"**09.50** „Kolebka Solidarności"**10.00** „Radio Powstań-cze Błyskawica"**10.05** „Był taki dzień"**10.07** „Powstanie War-szawskie dzień po dniu"**10.15** „Na północ od piekła" film dok.**11.10** „Encyklopedia II wojny światowej"**11.30** „Radio Powstań-cze Błyskawica"**11.35** S. dok. „Wszyst-kie kolory świata"**12.30** „Ci cholerni Po-lacy. Lotnictwo polskie 1939–1945" film dok.**12.45** „Wojow-nicy czasu"**13.15** S. „Prze-prowadzki"**14.05** „Na Tro-pach Historii"**14.15** S. dok. „Nieznana wojna na Północy"**15.10** „Był taki dzień"**15.14** „Tętno pier-wotnej puszczy"**15.45** S. dok. „Dro-ga od Chrystusa do Konstantyna"**16.35** „Był taki dzień"**16.39** S. „Koro-na królów"**17.05** „Sensa-cje XX wieku"**17.55** „Tajemni-ce Archiwum"**18.10** „Historia Polski" film dok.**18.50** „Powstanie War-

szawskie dzień po dniu"

19.00 „Zakaza-na poezja"**19.30** „Było, nie minęło"**19.50** „A więc wojna"**19.55** S. „Wojen-ne dziewczyny"**20.40** „Polska i świat z historią w tle"**21.00** „Radio Powstań-cze Błyskawica"**21.04** „Smorawiń-ski" film dok.**22.00** S. dok. „Historia w postaciach zapisana"**23.40** „Powstanie War-szawskie dzień po dniu"**23.45** „Szerokie tory"**00.10** „Odważyć się być wolnym" film dok.**03.30** Poznajemy Polskę**03.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci**04.00** Informacje dnia**04.20** Różaniec**04.50** Od Lutra do Marxa Historia Kościoła**05.00** Apel Jasnogórski**05.20** Informacje dnia**05.40** Polski Punkt Widzenia**06.00** Zerwany kłós**07.40** Orędzie na trudne czasy**08.55** Kartka z kalendarza Powsta-nie Warszawskie**09.00** Informacje dnia**09.15** Polski Punkt Widzenia**09.35** Człowiek bez twarzy**10.00** Papież Po-lak do Rodaków**10.30** Słowo życia**10.35** Święty na każdy dzień**10.40** Mój brat papież**11.00** Informacje dnia**11.15** Jak my to widzimy z dale-ka widać lepiej**11.45** Zew natury**12.00** Mocni w Wierze**12.35** Słowo życia**12.40** Ma się rozumieć**12.50** Święty na każdy dzień**13.00** Anioł Pański**13.03** Informacje dnia**13.20** Pastuszek**14.05** Obrona Cisnej**14.30** Msza świę-ta z Jasnej Góry**15.20** Muzyczne chwile**15.30** Granica Nadziei**16.00** Bogu i ludziom ks. Stanisław Sudół**16.50** Ma się rozumieć**17.00** Informacje dnia**17.10** Jestem mamą**17.25** Przyroda w Obiektywie**17.40** Zdrowie z Bożej Apteki**16.15** Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis w sprawie Muzeum Pamięć i Tożsamość**18.10** Prosto o gospodarce**18.30** Rajd Katyński**18.55** Poczet Wiel-kich Polaków**19.00** Anioł Pański**19.05** Informacje dnia**19.15** Rozmowy niedokończone**20.25** Święty na każdy dzień**20.30** Każdy ma-luch to potrafi**20.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci**21.00** Informacje dnia**21.20** Różaniec**21.50** Od Lutra do Marxa Historia Kościoła**22.00** Apel Jasnogórski**22.20** Informacje dnia**22.40** Polski Punkt Widzenia**23.00** PSL skra-dziona tożsamość**23.50** Spektakl te-atralny: Powrót posła**9.00** Łowcy klasyków**10.00** Łowcy staroci**12.00** Łowcy klasyków**14.00** Naprawa gospodarstwa**17.00** Nagi instynkt przetrwania**17.30** Łowcy staroci**19.00** Jak to jest zrobione?**21.00** Gorączka złota: złoty szlak**23.00** Piekielny kanion**00.00** Nagi instynkt przetrwania

TVP
WILNO

7.05 Zwierzaki Czytaki
7.20 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
7.30 Moda na rodzinę
7.55 W kotle historii
8.20 Dziką Polską
8.45 Hasztagi tygodnia
9.25 Niezwykłe miejsca
9.35 Sensacje XX wieku
10.25 Gra słów.
 Krzyżówka
10.50 Słownik
 polsko@polski
11.15 Zwierzaki Czytaki
11.30 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
11.45 Rola życia
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 Info Wilno
13.05 Weterynary z sercem
13.30 Lato z Radiem i Telewizją Polską
14.20 „Drobną, kruchą człowieka” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Zwierzaki Czytaki
17.30 Alchemik
17.50 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
18.30 Małe wielkie pytania
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Polacy Świata
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Dom pod Dwoma Orłami”
21.50 Rola życia
22.15 Dziką Polską
22.40 Weterynary z sercem
23.05 S. „Na sygnale”
23.30 Info Wilno
23.45 Studio Wilno
00.05 Sensacje XX wieku

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej

6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40
 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.45 S. „Krzyk o pomoc”
10.30 S. „Dzielnica dużego miasta”
11.25 S. „Morderstwo na północy”
12.15 „Zgadnij i odgadnij”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Pomocy! Kupiliśmy wioskę”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.30 S. „Obietnica”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Bestialskie historie
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Litwa mówi”
22.30 S. „Babilon Berlin”
23.30 S. „Dzielnica dużego miasta”
00.20 Euromaxx

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Obiecany”
8.00 „Pani chłopka”
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżniczka Kopciuszek
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „Jeśli pokochasz”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 „KK2”
20.00 Szeszka 20
21.00 „Niebezpieczne związki”
21.30 Wiadomości
22.30 „Morderstwo

na basenie” thriller
00.20 S. „FBI”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Nierozstrzygnięte spory historyczne
7.00 (Nie)emigranci
8.00 Pahonia
8.30 Drogi
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 „Jeśli nie grzyby”
12.00 „Vaiva. Życie za oknem” film dok.
13.00 Znow to życie! Wieczór kreatywności z aktorką Larisą Kalpokaite
14.30 „Zgadnij i odgadnij”
15.00 Kuchnia Beaty
16.00 To jest mój ogród.
16.30 „Dziki świat Egle”
17.30 Litwin w sercu
18.30 S. „Raj dla kobiet”
19.15 Euromaxx
19.30 S. dok. „Cuda ludzkiego ciała”
20.15 Sekrety mózgu
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Wieczór twórczy z okazji rocznicy aktora Vidasa Petkevičiausa”
23.00 Kalendarz ogrodnika
23.30 Oto kino
00.00 S. „Obietnica”

6.00 „Zagroda marzeń”
7.00 „Miasto czy wieś”
8.30 „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Napisała: Morderstwo”
12.00 S. „Droga do domu”
14.00 S. „Miłość jest moim życiem”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.50 Koszykówka
19.00 TV3 wiadomości
19.30 „Solarium”
20.50 Koszykówka
23.00 „Miłość bez

końca” dramat
01.10 S. „Diabły”

6.10 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 „Ale numer!”
8.00 Wojny kupujących
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „MacGyver”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Pod pokładem”
21.00 „W sieci kłamstw” thriller
23.30 „Suma wszystkich strachów” thriller
01.55 S. „FBI”

lrytas.tv

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 W sprawie gustu
8.00 S. „Scho-dy do nieba”
9.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
10.00 S. „Mosty naszego życia”
11.00 S. „Stary”
12.30 Rozmowy nad morzem
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Z miłości lub dla pieniędzy”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
18.00 Reporter
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Scho-dy do nieba”
21.25 S. „Mosty naszego życia”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda

23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”
00.30 S. „Z miłości lub dla pieniędzy”

6.15 S. „Chicago Fire”
8.00 S. „Cobra 11”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Gwiazdy lombardu”
10.00 „Pod pokładem. Seszele”
11.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
12.00 „Domy warte miliony”
13.00 S. „Komisarz Alex”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Główna wskazówka”
16.00 S. „Chicago Fire”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Pod pokładem. Seszele”
20.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
21.00 „Nokaut” dramat
22.45 S. „Yellowstone”
23.50 S. „Główna wskazówka”

6.00 S. „Kraina Nadziei”
7.00 „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Przeznaczenia”
10.00 S. „Detektyw Rizzoli”
11.00 S. „Einstein”
12.00 S. „Kryminalne umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 „Straż Pożarna Chicago”
15.00 S. „Anupamaa”
15.50 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Detektyw Rizzoli”
19.00 S. „Kryminalne umysły”
20.00 S. „Prawo

i porządek"

21.00 S. „Nie zabijaj"**23.10** S. „Straż
Pożarna Chicago"**00.05** S. „Nie zabijaj"**05.50** S. „Wichro-
we wzgórze"**06.45** S. „Akacyjowa 38"**08.00** „Transmisja
Mszy Świętej z Sank-
tuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze"**08.30** „Rodzina"**09.00** „Serwis Info"**09.25** S. „Za-
raz wracam"**10.05** S. „Ranczo"**11.05** S. „Komi-
sarz Alex"**12.00** S. „Ojciec
Mateusz"**13.00** Serwis Info**13.10** „Agrobiznes"**13.40** „Rok w
ogrodzie Extra"**13.55** „Relacja z
uroczystości Grec-
kokatolickich"**15.00** S. „Wichro-
we wzgórze"**16.00** Serwis Info**16.15** Reporterzy**16.35** Gra słów.
Krzyżówka**17.05** S. „Dziedzictwo"**18.00** „Teleexpress"**18.30** „Jaka to
melodia?"**19.10** „Klan"**19.45** S. „Akacyjowa 38"**20.30** „Program
informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.30** S. „Za-
raz wracam"**22.10** „Ugotowa-
ny" film obycz.**00.00** „Rocky 2" dramat**07.15** „Muzycz-
ne poranki"**08.05** „Tamte
lata, tamte dni"**08.40** „Podró-
że z historią"**09.25** „20 lat
TVP Kultura"**10.00** S. „Woj-

na domowa"

10.50 „Prawo i
pięść" film fab.**12.40** „Gołas, abso-
lutnie!" film dok.**13.45** „Orkiestra jest
jak człowiek" film dok.**14.25** „Rewia Pol-
skich Nagrań"**15.25** „Dekalog
Dziewięć" film TVP**16.40** „Duże zwie-
rzę" film obycz.**18.05** S. „Chłopi"**19.05** Wstęp Wolny**19.30** Informa-
cje kulturalne**19.50** „Reżyserzy"**20.45** „Filozofia religii"**21.00** „Zimna
wojna" dramat**22.45** S. „Profesor T"**23.50** Niedziela z....**07.15** „Panorama"**07.35** „Prywatne
życie zwierząt"**08.00** „Okrasa ła-
mie przepisy"**08.30** „Pytanie
na śniadanie"**11.10** Pogoda Flesz**11.15** „Pytanie
na śniadanie"**12.40** „Wschód"**13.00** Serwis Info**13.10** S. „Ojciec
Mateusz"**14.55** „Elisabeth
Jerichau Baumann"**16.00** Serwis Info**16.10** „Polskie
Parki Narodowe"**16.40** Turystycz-
na Jazda**17.00** S. „Pan Mama"**17.30** S. „Barwy
szczęścia"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Gra słów.
Krzyżówka"**18.50** „Te-
leexpress Extra"**19.15** „Gwiazdor-
ska kuchnia Ani"**19.45** Panorama**20.10** „Kieru-
nek Zachód"**20.30** „Program
informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.25** S. „O mnie

się nie martw"

23.15 „Studio
w kontakcie"**00.10** „Panorama"**08.15** „Był taki dzień"**08.17** „Ex Libris"**08.35** „Było, nie minęło"**09.00** „Powstanie War-
szawskie dzień po dniu"**09.05** S. „Wojen-
ne dziewczyny"**09.50** „Piosenką
przez historię"**10.05** „Historia
Polski" film dok.**10.45** „Radio Powstań-
cze Błyskawica"**10.50** „A więc wojna"**10.55** „Encyklopedia
II wojny światowej"**11.20** „Szlakiem
miejsc niezwykłych"**11.25** S. dok. „Wszyst-
kie kolory świata"**12.20** „Zdobycy
Karpát" film dok.**12.40** „Polska i świat
z historią w tle"**13.00** „Ci cholerni
Polacy. Lotnictwo
polskie 1939–

1945" film dok.

13.10 S. „Prze-
prowadzki"**14.10** S. dok. „Historia
w postaciach zapisana"**15.50** „Dwa życia
Rotmistrza Majchrow-
skiego" film dok.**16.30** S. „Koro-
na królów"**16.55** „A więc wojna"**17.00** „Sensa-
cje XX wieku"**17.50** „Radio Powstań-
cze Błyskawica"**17.55** „Czas pieniądza"**18.10** „Pułkownik
Dąbek. Obrona Gdyni
1939" film dok.**19.05** „Fake czy
historia?"**19.35** „Ex Libris"**19.55** S. „Wojen-
ne dziewczyny"**20.40** „Portrety
Wojenne. Kobiety"**21.10** „Nie mogłem
inaczej. Kapitan i żoł-
nierz ps. Ski" film dok.**22.10** „Dwa księ-

życe" film obycz.

00.25 „Polska i świat
z historią w tle"**01.00** Słowo życia**01.05** Świat w
obrazach**01.10** Informacje dnia**01.30** Rajd Katyński**01.55** Kartka z
kalendarza Powsta-
nie Warszawskie**02.00** Anioł Pański**02.05** Ma się rozumieć**02.15** Rozmowy
niedokończone**03.25** Święty na
każdy dzień**03.30** Każdy ma-
luch to potrafi**03.45** Modlitwa
z telefonicznym
udziałem dzieci**04.00** Informacje dnia**04.20** Różaniec**04.50** Od Lutra do
Marxa Historia Kościoła**05.00** Apel Jasnogórski**05.20** Informacje dnia**05.40** Polski
Punkt Widzenia**06.00** Prosto o
gospodarce**06.20** Jestem mamą**06.35** Odpowie-
dzialni za Kościół**07.00** Moja sytuacja
jest szczególnie trudna**08.05** Mateczni-
ki Polskości**08.35** Zdrowie z
Bożej Apteki**08.55** Kartka z
kalendarza Powsta-
nie Warszawskie**09.00** Informacje dnia**09.15** Polski
Punkt Widzenia**09.35** Każdy ma-
luch to potrafi**09.50** Słowo życia**10.00** Mocni
Jego mocą**10.30** Sanktu-
aria polskie**10.50** Święty na
każdy dzień**11.00** Audiencja Ge-
neralna Ojca Świętego**12.00** Muzyczne chwile**12.10** Mateczni-
ki Polskości**12.25** Jestem mamą**12.40** Prosto o
gospodarce**13.00** Anioł Pański**13.03** Informacje dnia**13.20** Jasnogór-
skie cuda i łaski**14.00** Serial z
życia Jezusa**14.30** Msza świę-
ta z Jasnej Góry**15.20** Muzyczne chwile**15.30** Sokolnik**16.00** Na bezdrożach
tożsamości. Chaco**16.50** Ma się rozumieć**17.00** Informacje dnia**17.10** Na zdrowie**17.30** Burza w

Okręgu Krakowskim

18.00 Po stro-
nie prawdy**18.50** Muzyczne chwile**18.55** Poczet Wiel-
kich Polaków**19.00** Anioł Pański**19.05** Informacje dnia**19.15** Rozmowy
niedokończone**20.00** Msza Święta w
intencji Ofiar katastrofy
smoleńskiej i ojczyzny**21.00** Informacje dnia**21.20** Różaniec**21.50** Myśląc Ojczyzna**22.00** Apel Jasnogórski**22.20** Informacje dnia**22.40** Polski
Punkt Widzenia**23.00** Przetrwaliśmy**23.30** Wołyń – nieroz-
liczone ludobójstwo**7.00** Fani czte-
rech kółek**9.00** Jak to jest
zrobione?**10.00** Skarby z szopy
11.00 Łowcy staroci**13.00** Fani czte-
rech kółek**17.00** Jak to jest
zrobione?**17.30** Łowcy staroci**18.00** Fani czte-
rech kółek**19.00** Jak to jest
zrobione?**21.00** Samo-
chód marzeń**22.00** Sklep marzeń**23.00** Głośno i szybko**00.00** Nagi instynkt
przetwarzania

Dożynki ^{30-te} rejonu wileńskiego

13 września Dwór w Białej Wace (ul. Parko 3, Biała Waka, gmina Pogiry)

Program:

13:00 Msza Święta w kościele pw. Nawrócenia św. Pawła Apostoła w Wojdatach

14:00 uroczysty korowód gmin i gości do dworu w Białej Wace

15:00 rozpoczęcie święta

Zespół Pieśni i Tańca „Jawor” i inni

16:15 uroczyste nagrodzenie najlepszych rolników rejonu wileńskiego

16:45 występy zespołów

Zespół Tańca Ludowego „Perła”

Zespół taneczny z Mołdawii „JOK”

Zespół wokalny „Vox Cordis”

Zespół wokalny „Mejszagolanki”

Zespół Pieśni i Tańca „Rudomianka”

Zespół Tańca Ludowego „Przyjaźń”

Kapela Kawalerów Podwileńskich

19:05 legendy polskiego disco polo – zespół „Boys” z Polski

20:00 Dżordana Butkutė

21:00 pokaz laserowy

Ponadto na Państwa będą czekały gościnne zagrody gmin rejonu wileńskiego, kuchnia polowa, wystawy rzemiosła ludowego i traktorów retro, warsztaty, zawody etnosportowe, atrakcje dla dzieci i inne.

Organizatorzy

Samorząd
rejonu
wileńskiego

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie Tel. +370 603 63 636

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +37066685855

SKUPOJEMY BYDŁO
+370 620 33544

UAB „KLION” zatrudni
SPRZEDAWCĘ części samochodowych
Wynagrodzenie od 1040 euro
Praca może być co drugi dzień
Miejsce pracy:
Vilnius, Birbynių g. 4A
Tel.: 0 685 04080
e-mail: info@klion.lt

UAB „Ecoservice”

zaprasza do swojego zespołu w Wilnie
osobę do sortowania surowców wtórnych!
Harmonogram pracy: 3 dni pracy / 3 dni wolne.
Godziny pracy: zmiana dzienna 7:00–19:00
zmiana nocna 19:00–07:00.

Miejsce pracy: Gariūnų g. 71, Wilno.
Wynagrodzenie: 850-1100 „na rękę”
+ dodatki od wyników.

Zainteresowanych prosimy o kontakt pod numerem **+370 612 424 41**.

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej
(Naugarduko) 76. Pokój Nr. 211.

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem **tel. (+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.**

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

KONCERT JUBILEUSZOWY

Polskiego Zespołu Artystycznego Pieśni i Tańca

WILIA

22 listopada 2025 roku,

15:00

Sala koncertowa

COMPENSA (Kernavės 84, Wilno)

Bilety do nabycia:

w sekretariacie Domu Kultury Polskiej w Wilnie (pokój nr 203, Naugarduko 76)
tel. +370 5 233 3663, I-V 10:00-17:30
oraz w zespole pod nr tel. + 370 678 75 656

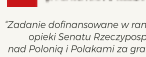
VKC VILNIAUS KULTŪROS CENTRAS

VILNIUS

SPONSPONSOR WILNIOŲ MIŠKŲ

EWG Euroveid Group

9-latka najmłodszą maturzystką w historii

Matematyka, fizyka, chemia — egzamin maturalny z tych przedmiotów zdała w lipcu 9-letnia uczennica, poinformowało francuskie ministerstwo oświaty. Dziewczynka podeszła do matury w Paryżu z wolnej stopy. Dziewięcioletnia uczennica zdała maturę we Francji. Jako że egzamin był poprawkowy, młodziutka maturzystka niestety nie uzyskała wyróżnienia. Jest jednak najmłodszą osobą, która zdobyła ten stopień. Poprzedni najmłodszy maturzysta zdał egzamin w wieku 11 lat w 1989 r. Wiosną tego do matury zgłosił się jeszcze młodszy kandydat, ośmioletni, ale nie uzyskał pozytywnego wyniku.

Fot. Freepik.com

Sprzedany miecz świetlny Dartha Vadera

Miecz świetlny Dartha Vadera, postaci z filmowej serii „Gwiezdne wojny”, osiągnął na aukcji zawrotną kwotę — 3,6 mln dolarów. To oczywiście jeden z najbardziej rozpoznawalnych rekwizytów w historii kina. Pojawił się m.in. w filmach „Imperium kontratakuje” oraz „Powrót Jedi”. „Ta cena świadczy o nieprzemijającej sile oddziaływania »Gwiezdnych wojen« oraz pasji fanów, którzy postrzegają takie artefakty jako kamienie milowe współczesnej mitologii” — powiedział dyrektor Propstore Brandon Alinger.

Wcześniej podczas aukcji sprzedano takie artefakty jak bicz, pas i kabura wykonane dla Harrisona Forda na potrzeby filmu „Indiana Jones i ostatnia krucjata” z 1989 r. (za 485,1 tys. dolarów), tabliczka z napisem „Peron 9 3/4” z filmów o czarodzieju Harrym Potterze (138,6 tys. dolarów) urządzenie do kasowania pamięci używane przez agentów w „Facetach w czerni” (ok. 315 tys. dolarów).

W Anglii gadająca papuga wydała przestępców

Gadająca papuga Mango pomogła policji w Blackpool w Anglii rozbić gang. Na nagraniu, które stało się dowodem w sprawie, zwierzę posługiwało się zwrotem typowym dla przestępców. Dzięki temu funkcjonariusze zatrzymali 15 osób, które skazano za na łączną karę 103 lat więzienia.

Ptaka należący do 29-letniej Shannon Hilton pojawił się na wideo znalezionym w jej telefonie podczas policyjnej obławy. Na nagraniu rozmów między kobietą i jej 35-letnim partnerem widać papugę powtarzającą „dwie za 25” — zwrot, jakim posługiwali się dilerzy, proponując sprzedaż dwóch porcji kokainy za 25 funtów.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ Po Wilnie latem „jeżdżą” bardzo urocze pociągi półkolonii dziecięcych — po prostu idylla... Fot. Apolinary Klonowski